

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
 Societăți nefrancați nu se
 primesc.
 Manuscrisurile nu se
 returnează.
Inserețe
 se primesc la Administrațiune
 în Brașov și la următoarele
BIROURI de ABONAMENT:
 În Viena la M. Duker Nachf.,
 Nr. Augenthaler & Emeric Les-
 ner, Heinrich Schalek, A. Op-
 pelik Nachf., Anton Oppelk.
 În Budapesta la A. V. Golber-
 ger, Ekestein Bernat, Tulu Le-
 polski (VII Erzsébet-körút).
 Prețul inserțiilor: o serie
 gramonă pe o coloană 10 bani
 pentru o publicare. Publicări
 mai dese după tariful și învo-
 iată. — RECLAME pe pagina
 2-a o serie 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(Număr de Duminică 10.)

"GAZETA" iese în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
 Pe un an 24 cor., pe șase luni
 12 cor., pe trei luni 6 cor.
 N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase
 luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
 Se primumără la toate ofi-
 cile poștale din țară și din
 afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
 Administrațiunea, Piața mare
 târgul Inului Nr. 30, etajul
 I. Pe un an 30 cor., pe șase
 luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
 Cu dusul acasă: Pe un an 24
 cor., pe șase luni 12 cor., pe
 trei luni 6 cor. — Un esem-
 pliar 10 bani. — Atât abona-
 mentele, cât și inserțiunile
 sunt a se plăti înainte.

Nr. 54.—Anul LXX.

Brașov, Vineri 9 (22) Martie.

1907.

Să fim tari de suflet.

Trecem iarăși printr'o nouă in-
 cercare, mai grea decât toate câte
 le-am avut de când ne luptăm
 pentru limba și naționalitatea no-
 astră.

Dacă am ajuns să fim cu toții
 conștii de pericolul cel mare, de care
 suntem imenințați, se va dovedi acum
 din purtarea noastră față cu proiec-
 tul școlar ar ministrului Apponyi.

Să fim cu ochii în patru căci ad-
 versarii seculari și-au pus gânduri
 rele. Nu e destul că vor să dea invă-
 țământului nostru românesc așa zi-
 când cu săcurea în cap, dar ca în
 totdeauna așa și acum umblă în tot
 chipul să ne desbina. Ce va să zică
 asta o știu ei foarte bine din ex-
 perințele trecutului. Dezbinarea le-a
 fost în totdeauna una din cele mai
 puternice arme de care s'au folosit
 contra poporului nostru. Din nenoro-
 cire au găsit în totdeauna unelte pe
 care le-au corupt și cu care și-au jucat
 apoi mendrele.

Pentru-ca așa ceva să nu se mai
 poată întâmpla și astăzi, când con-
 știința națională a ajuns a prinde
 rădăcini tari în sânul poporului no-
 stru, trebuie să fim cu toții pe pază, să
 fim Români de inimă și tari de suflet, și
 nimic să nu turbure armonia noastră
 în condamnarea și combaterea mă-
 surilor ce tind la nimicirea învăță-
 mântului românesc.

Ca tot omul conștiencios și in-
 grijat de viitor, ne neliniștește gândul
 că adversarii nu dorm și că lucrează
 și de astă-dată, mai pe față, mai pe
 ascuns, să turbure solidaritatea noastră
 pentru cauza cea mare a culturii
 române. Ba mai mult, a străbătut
 vestea până la noi, că se lucrează
 tare prin ținuturile bănățene și un-
 gurene spre a încrîpa între învățătorii
 români un fel de contra-acțiune față
 cu mișcarea de protestare din sinul
 poporului nostru. Totdeauna când se
 pregăteau la un nou asalt în contra
 limbei și a culturii noastre, adversarii,
 în conștiința că săvârșesc o faptă
 nedreaptă și neumană, și-au căutat
 razim în oamenii slabi de ânger din-
 tre noi, făcându-i a aproba fapta lor

și a-i lauda și a-i preamări pentru ea.
 Așa aflăm că umblă agenți ai guver-
 nului printre învățătorii români con-
 fesionali prin ținuturile amintite, voind
 a-i seduce să-și dea subscrierile la un
 contra-memoriu, prin care să se de-
 clare mulțumiți cu tot ce face mini-
 strul Apponyi.

Ar fi trist dacă s'ar adevări aceasta.
 Dar ar fi și mai trist și dureros dacă
 s'ar găsi între învățătorii noștri ființe
 atât de decăzute în moralul și senti-
 mentul lor național român și atât de
 disprețuitoare de neam, ca să se facă
 coadă de topor în aceste clipite când
 toată suflarea românească trebuie să
 fie numai de-un gând și de-o simțire.

Era de așteptat că maghiariza-
 torii vor lua foarte în nume de rău
 ori și ce protestare a Românilor. Când
 au înaintat arhieriei noștri remonstră-
 rile și protestele lor la guvern, foile
 șoviniste se ciudeau de ce se mai to-
 lerează în țara ungurească și numai
 după nume existența școalelor con-
 fesionale; de ce nu se rade odată au-
 tonomia bisericească școlară care pune
 numai bețe în roatele progresului sta-
 tului național maghiar? Și nu puțin
 s'a cătrănit toată ceata șovinistă vă-
 dând că proiectul lui Apponyi va în-
 tîmpina și din partea deputaților na-
 ționaliști o hotărîtă opoziție după cum
 s'au putut convinge din atitudinea și
 declarațiile lor. Mai mult încă, îi supără
 manifestațiile de protestare din sinul
 poporului român.

Ce dovedește însă unanimitatea
 adversarilor cauzei culturii române în
 atacurile contra noastră, dacă nu ab-
 soluta necesitate ca noi Români, în
 momentele grave ale primejdiei ce ne
 amenință, să le opunem unanim și
 solidar toată forța hotărîrii noastre
 de a ne apăra.

Nu s'au descurajat Români în
 alte vremuri, când abia străbătuseră
 primele raze ale culturii naționale în
 popor. Cu atât mai puțin se vor des-
 curaja astăzi, când poporul român și-a
 câștigat înaintea lumii civilizate recu-
 noașterea că este un factor de cul-
 tură în răsăritul Europei. Experimen-
 tele de maghiarizare ne-au adus mult
 rău până acum și ne vor cauza încă
 poate mai mari rane în viitor, dacă

nu li se va pune capăt în curând, dar
 vor rămânea tot numai experimente.

Existența națiunii noastre poate
 fi mult primejduită prin uneltirile ce
 se urzesc în contra ei, dar nu poate
 să atârne de la niște proiecte de lege
 ca acela, a căruia votare guvernul o
 așteaptă de la dieta de față. Viața
 noastră națională atârna numai de
 la hărnicia, devotamentul și tăria
 de suflet cu care vom ști să luptăm
 pentru susținerea ei.

Dacă fii poporului român vor în-
 țelegere chemarea și datoria lor și se
 vor feri de cursele dușmane, cauza
 lui sfântă și dreaptă va trebui să
 iasă invingătoare.

Revista politică.

Din Budapesta, unde s'au ținut
 în primele zile ale săptămânei ace-
 steia conferențele ministrilor ungari
 și austriaci asupra pactului economic
 se anunță, că cele două guverne n'au
 putut ajunge la o înțelegere. Guver-
 nul unguresc a declarat că nu se în-
 voiește a încheia pactul pe timp mai
 îndelungat decât până la 1917. Kos-
 suth cu partidul independist pretind
 ca dela 1917 încolo să se ridice vamă
 ungurească la granița austriacă, ei
 pretind tot-odată ca la 1910, când se
 va termina privilegiul băncii austro-
 ungare, să se înființeze o bancă in-
 dependentă ungară. De altă parte gu-
 vernul austriac nu primește în nici
 un cas de a încheia pactul numai
 până la 1917, nu primește ca în anul
 acesta să se ridice vamă la graniță,
 ci stăruie să se continue uniunea va-
 mală, sub o formă sau alta, cel pu-
 țin încă zece ani peste terminul a-
 mintit, adecă încă cel puțin până la
 1927.

Eri și-a încheiat dieta ungară
 ședințele luând vacanța până după
 Paștile Gregorice (4 Aprilie n.). Cu
 o zi înainte s'a primit proiectul de
 lege a lui Apponyi despre salariza-
 rea învățătorilor de stat. Au mai vor-
 bit și la desbaterea pe paragrafi
 câțiva dintre deputații naționaliști:
 Maniu, Vaida și Goldiș, dar după-ce

s'au fost înțeles cu președintele ca-
 merei și cu ministrul Apponyi, ca
 desbaterea proiectului de lege asupra
 școalelor profesionale să fie amânată
 până după Paști, deputații naționaliști
 au renunțat de a mai trăgăna discu-
 ționea prin vorbiri lungi. Deputații
 români au și plecat din Pesta. Unii
 vor lua parte la pregătirile pentru ale-
 gerea din Lugos, iar alții vor participa
 la diferitele adunări populare ce se vor
 ținea pentru a protesta contra pro-
 iectului lui Apponyi.

In cercul electoral Bazin s'a fă-
 cut alaltăieri alegerea de deputat. Pen-
 tru „asigurarea“ liniștei și a ordinei
 s'au trimis la fața locului 420 infan-
 teriști, 100 husari și 250 gendarmi.
 Alegerea a decurs în liniște și s'a
 sfârșit Marți noaptea la orele 10¹/₄.
 Cele mai multe voturi le-a întrunit
 deputatul naționalist slovac Milan
 Ivanca și anume 834 voturi. Candi-
 datul partidului poporal Dömötör a
 avut 744 voturi iar democratul Sá-
 gody 188 voturi. Neîntrunind nici
 unul dintre cei trei candidați ma-
 joritatea absolută a voturilor, s'a de-
 clarat balotagiu și se va face o nouă
 alegere între candidații Ivanca și Dö-
 mötör.

In contra proiectului de lege al
 lui Apponyi s'a ridicat și consistoriul
 evanghelic săsesc din Sibiu înaintând
 dietei un memoriu semnat de epi-
 scopul Fr. Teutsch și de secretarul
 consistorial C. Fritsch. In acest me-
 moriu se constată, că proiectul de
 lege înlătură postulatele fundamentale
 ale dreptului, ale echității, ale știin-
 ței pedagogice și ale culturii și re-
 strânge, ba chiar nimicește în parte,
 autonomia bisericii. Scopul proiectului
 este de a scoate biserica din pose-
 siunea școlaii lăsând însă partea cea
 mai mare a sarcinilor în spinarea ei.
 Memoriul critică apoi rând pe rând
 dispozițiunile vătămătoare, iar la fine
 se protestează solemn contra proiec-
 tului, care violează atât de grav au-
 tonomia bisericii săsești.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Intr'amurg.

La fântâna dintre lanuri stăm pe iarbă într'amurg...
 Muncitori grăbiți, cu coasa, unul după altul curg;
 Peste câmpul care-adoarme trece vântul fișind
 Și departe, sub luecaș, stele argintii s'aprint.

Dar în liniștea nșerării se pornește-un glas, și rar
 Cântă ca o doină veche: „Frunză verde de stejar...“

Frunză verde de stejar,
 Grâu-mi crește unde ar,
 Și porumbul unde-l pun,
 Fie anul rău sau bun.

Frunză verde de cireș,
 Numai la cules dau greș:
 Unde ar și samân eu
 Strânge altu'n locul meu.

Frunză verde nuc rotat,
 Doamne, cine-i vinovat? —
 Singur eu, și căți mai sunt
 Tot ca mine pe pământ...

Glasul tace. — Vântul suflă străbătând aceleași căi,
 Iar pe drum se pierd în noapte două umbre de
 flăcăi. —

(Viața Rom.)

O. Carp.

Inecatul.

Gheorghe Nicoară călăraș cu schim-
 bul, și frate-său, un băiețandru căruia nu-
 mijise mustața, veniseră să adape caii în
 Siret. Cum scoborau spre vad, băiatul
 spuse:

— Ia te uită badiță, colo sub mal,
 ce buștean a adus apa!

Călărașul privi într'acolo, apoi strânse
 calul în călcăie și intra până la mijlocul
 râului. După ce se uită tipă deodată.

— Era măi, un om inecat!

Băiețandru încremenise locul. Că-
 lărașul îi strigă:

— Fugi până ici la moară și chiamă
 pe moș Vasile.

Băiatul lovi cu funia căpăstrului în
 cal și o luă spre moară. Se întoarse re-
 pede înapoi. Morariul nu era acolo.

— Atunci răpede-te și adu pe tă-
 tuca. Lua-ți și o frânghie.

Rămas singur călărașul se apropie să
 se uite. Privi îndelung. Inecatul fusese

isbit de apă în mânătura malului și se
 prinsese între niște rădăcini. Șuvoiul îl
 bătea, mai să-l smulgă, să-l ducă la vale.

Călărașul auzi niște glasuri, se în-
 toarse și cunoscând pe cei de pe mal le
 răcu:

— Măi Gligore... Nastase... veniți că-i
 un om inecat. Hai de l-om scoate!

Flăcăii rămaseră puțin pe gânduri,
 apoi scoboriră povârnișul. După ce se ui-
 tară într'acolo, unul se scărpină în cap și
 spuse:

— Păi... cum să-l scoatem măi Geor-
 ghieș?

— Iacă bine. O să vie tata, o s'aducă
 o frânghie, l-om lega și l-om trage pe mal.

Călărașul se uită înspre sat.

— Uite-l vine.

Peste puțin, săria de pe cal, un ță-
 ran cărunț dar voinic.

— Unde-i inecatul, Gheorghe? în-
 trebă el.

— Uite-te colo tată, între rădăcini.
 Țăranul își scoase opincile și veni,

până la brâu în apă, lângă fecioru-său.
 După ce privi, se scutură și zise: „Hai-

dem!“ Călărașul descălecă, cei doi flăcăi
 nu se mai codiră, veniră și dânsii. Băie-
 țandru se întorse; privea de pe mal.

Țăranul desfăcu funia ce o avea în-
 colăcită pe după umăr:

— Așa! să-l legăm.

Își suflecă mâncile, înodă capătul
 frânghiei de un braț al inecatului, sub-
 țioară, apoi luă capătul celălalt îl duse de
 două ori împrejurul pieptului calului, și-l
 legă de celălalt braț, — ca un ham.

— Bine! Acum desfăceți rădăcinile.

Flăcăii dădură la o parte rădăcinile,
 călărașul apucă de căpăstru calul, ceilalți
 trăgeau și dânsii de frânghie. Incet, in-
 cet, îl scoaseră în susul apei pe mal.

Toamai atunci venia și morariul, moș
 Vasile. Flăcăii îl chiură și dânsul scobori
 cătră ei. Era un bătrân scurt, cu mustă-
 țile roase, cu ochii mici, lucitori sub că-
 ciula albă, țuguiată:

— Da ce-i feților? Ce a-ți pescuit?

Când văzu pe cel inecat își dădu
 căciula pe ceafă, și se apucă de păr:

— Păi bine mă, ce n'ați lăsat Ko-
 mănul să se ducă la vale? Boacurii de

Foile ungurești au scris în timpul din urmă despre pregătirile ce le face Liga culturală din București spre a organiza un șir de manifestări publice în toată țara ținându-se meetinguri în mai multe orașe în scopul de a protesta în contra cunoscutelor proiecte de lege ale lui Apponyi, prin care acest ministru ungar tinde a nimici existența școalelor românești din Ungaria. E lucru firesc că un asemenea pas al Ligei culturale române să fie urmărit cu atențiune de foile ungurești. Și este pe cât am aflat corespunzător adevărului, că la Liga din București s'a discutat ținerea de astfel de meetinguri în interesul apărării cauzei generale culturale a Românilor. Dar ca întotdeauna și acum informațiunile foilor ungurești sunt false și tendențioase, căci în același comunicat ce-l publică, se zice că s'ar fi decis în conferența Ligei să se procedă în mod agresiv față cu Maghiarii ce locuiesc pe teritoriul României și că aceștia trebuie să fie constrânși să plece din România. Nici nu se putea născoci o mai mare absurditate. Nu pentru prima oară se vor face manifestațiuni în România în favorul naționalităților din Ungaria. În anii trecuți când s'au ținut meetingurile de protestare, din cauza prigonirilor întinse în Ungaria, nimeni n'a atins măcar un fir de păr al Maghiarilor locuitori în regatul român. Aceștia au trăit și trăiesc până în ziua de azi acolo în deplină libertate, neimpedecați de nimeni și ar fi bine să meargă cât mai mulți Maghiari din Ungaria să-i vadă cum trăiesc și de câtă libertate se bucură în Țara românească. Dar dacă ar recunoaște aceasta, ce pretext ar mai avea foile șoviniste maghiare de a da manifestațiunii intenționate de Liga din București, un caracter ce nu-l poate avea și ce nu corespunde cu tactul politic al Românilor din țara vecină? Tendențiozitatea știrii o dovedește și modul, cu care se încheie, zicându-se, că ministrul român de interne auzind de planul, ce l'ar avea cei dela Liga română (de a se napusti contra Maghiarilor locuitori în România), ar fi luat deja măsuri pentru a împedea eventualele turburări. Cu mult mai bine, mai cuminte și mai patriotic ar fi fost, dacă foile maghiare înțelegând cât de mare resens a produs în România știrea, despre noile măsuri de maghiarizare îndreptate contra conaționalilor din Ungaria, ar fi atras atențiunea guvernului unguresc asupra faptului, că în chestiunea limbei și a culturai naționale sunt solidari toți Românii ori în ce țară ar trăi.

Nemții din comitatele Pesta, Bacica, Timiș, Torontal, Caras-Severin, Vaă, Șopron, Moșon, Pojon și Țips, se deșteaptă pe zi ce merge la conștiința națională. Trei mii și opt sute alegători din aceste comitate au înființat „partidul popular german din Ungaria”. Eată pe scurt programul acestui nou partid: Executarea strictă a legii de naționalități pentru validitatea netulburată a naționalității germane și folosirea liberă a limbei germane în toate ramurile vieții publice. Limba protocolară germană în viața comunală și libera folosire a limbei germane în contactul oficial cu autoritățile statului. Validitatea neîntârziată a limbei germane în biserică și școală. În școalele germane limba de instrucție trebuie să fie neștirbit limba germană. Asigurarea dreptului de intrunire și asociare și a libertății de presă. Sufragiu universal secret și o astfel de rotunjire a cercurilor electorale, ca naționalitățile țării să se poată valida unitar și în proporția lor numerică. Reforma sistemului municipal în direcția, ca naționalitățile să se poată valida în viața municipală. Egala îndreptățire a tuturor naționalităților și realizarea pretenziunilor naționale juste ale acestora, pentru caștastel în Ungaria toate popoarele să fie libere și fericite și să se realizeze cuvintele celui mai mare maghiar că: „Ungaria n'a fost ci va fi”.

Răscoalele țărănilor români din nordul Moldovei, despre cari am făcut amintire în numărul trecut, au luat în ultimile zile o întindere foarte amenințătoare, încât guvernul României și autoritățile locale s'au văzut nevoite a trimite la fața locului mai multe regimente de infanterie și cavalerie. Țăranii au devastat în multe sate și orașe prăvăliile și magazinele arândașilor și cărciumarilor evrei, punându-i pe fugă. În orașul Botoșani au fost devastate casele evreilor și arândașilor din mai multe străzi. Pentru a potoli furia țărănilor miliția a trebuit să puște asupra mulțimei. *Putru țărani au fost împușcați iar opt răniți.* În Iași și în București s'au ținut de cătră tinerimea universitară meetinguri, în cari s'a cerut guvernului să îplinească dorințele țărănilor, ca să-i scape din ghiarele cămătarilor și arândașilor fără suflet. În camerele României s'au făcut mai multe interpelări. În senat și-a desvoltat alaltăeri d-l D. Sturdza, șeful partidului liberal, interpelația sa în privința trusturilor arândașilor, arătând pe baza unor date oficiale că 189 mii de hectare de pământ sunt ținute în arândă de cătră bogătanii evrei Fischer și Iuster. Din partea

guvernului au răspuns d-lui Sturdza miniștrii Cantacuzino și Lahovari. Ministrul-președinte Cantacuzino a zis, că datoria guvernului este să facă liniște în țară și să impună tuturor respectul legii. Guvernul își va împlini această datorie cu cumpătare și cu energie și apoi va căuta să dea cea mai potrivită deslegare cestiunei țărănești.

Remonstrațiunea bisericii române unite contra proiectelor de lege școlare.

Arbierii bisericii române unite au înaintat, precum știm, deasemenea o remonstrațiune energică contra proiectelor școlare prezentate dietei de cătră ministrul Apponyi. Aceasta remonstrațiune a fost iscălită de I. P. S. Sa Mitropolitul Dr. Victor Mihalyi, de episcopii Dr. Demetriu Radu și Dr. Vasile Hossu și de inspectorii școlari Ioan Georgiu, Dr. V. Smigelschi, Ioan Boroș și Moise Nyeg.

Iată ce se zice între altele în acest memoriu :

»Ca reprezentanți ai provinciei mitropolitane gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș, ne luăm voia a judeca și a lămuri în cele următoare dispozițiile proiectului, fiindcă considerăm aceasta ca o datorie, pe care ni-o impune situația noastră oficială și împreună cu grea răspundere, — datorie, dela împlinirea căreia nu-i permis a ne da îndărăt.

1. Articolul de lege XXXVIII din 1868 a asigurat și a îndrodus în lege acel principiu corect și corăspunzător și învățăturilor bisericii catolice, conform căruia dreptul și chemarea de a educa o are, în prima linie, familia, sau în rândul al doilea amăsurat dispozițiilor întemeietorului bisericii, o are însași Biserica.

Acest articol a asigurat deci bisericilor din această țară, dreptul de a ridica pe seama credincioșilor lor școli publice, de a-și alege înseși pe sama acelora pe învățători și profesori, de a hotări înseși salariile acestora, și de a dispune singure de manualele școlare și peste tot de a îngriji înseși de metoda și sistemul întregii instrucții. (§. 11 al articolului XXXVIII din 1868).

Proiectul de lege din chestiune, fără să spue direct, că legea aceasta se pune în afară de putere, în realitate o distruge.

Anume acest proiect :

a) Desființează în anumite cazuri dreptul de a ridica și de a susține școli populare confessionale, ceea ce înseamnă, că fără a pune în afară de putere dispozițiile existente în lege, biserica e despoiată de drepturile sfinte și inerente ale ei, la cari nu-i permis a renunța în nici într'un caz. (Vezi §§ 13, 22, 27 și 28 ai proiectului);

b) Limitează dreptul bisericii de a aplica și de a-i înainta pe învățători și de a decide singură chestia salariilor învățătoarești;

c) Desființează sau împiedecă dreptul bisericii de a se îngriji ea de manualele școlare și de metoda instrucției în școală.

Și cu ce motivează proiectul aceste dispoziții vătămătoare pentru biserică? Numai cu ajutorul de stat, care se dă ca întregire învățătorilor. Dar §. 3. al art. de lege XX. din 1848 dispune ca toate trebuințele bisericesti și școlare ale confesiunilor recepte, să se acopere cu banii pu-

blici ai statului. Pentru respectarea și executarea acestei dispoziții ministerul se îndrumă ca numai după consultarea respectivelor autorități bisericesti, să prezinte un proiect de lege.

Aceasta nu s'a făcut de astădată.

Acest proiect jignește, prin urmare, biserica și în ultima analiză nu țineste decât la statificarea școlilor, folosindu-se însă în același timp și de ajutorul însemnat al celor, cari au susținut până acum aceste școli.

2. Paragraful 14 al articolului de lege 44 din 1868 le asigură comunelor bisericesti dreptul de a alege ele, după plac, limba de propunere a școlilor lor.

De altă parte, paragraful 58 al articolului de lege 38 din 1868 dispune ca elevii să fie instruiți în limba lor maternă.

Acest drept al bisericii noastre are o deosebită importanță în urma împrejurării, că în biserica noastră limba liturgică, mai bine zis limba întregului serviciu divin, e una și aceeași cu limba maternă a credincioșilor, — cu limba română.

Și tocmai în urma acestui fapt s'a fixat în bula papală, prin care se decretează instituirea provinciei noastre metropolitane, caracterul românesc al bisericii noastre, pentru a se deosebi de gr. catolicii țării, cari vorbesc altă limbă.

E prin urmare, ușor de înțeles, că înainte de toate e în interesul existenței și înfloririi bisericii noastre ca în școlile înființate și susținute de aceste biserici limba de propunere să fie limba românească, pentrucă această limbă îi leagă pe credincioși de biserică, aceasta îi face să înțeleagă însemnătatea adâncă a serviciului divin, numai această limbă e în stare să-i lege de biserică și să-i țină în dragoste pentru biserică.

În continuare se arată în mod amănunțit că proiectul vatămă adânc dreptul și libertatea bisericii de a îngriji de educația poporului, drept dat de însuși divinul ei întemeietor. Prin urmare episcopii roagă camera să retragă proiectul pus la ordinea zilei, pentru a putea fi alcătuit pe baza motivelor expuse.

Adunări de protestare.

Proiectul de lege al ministrului de culte și instrucțiune publică Apponyi, care are de scop final maghiarizarea școalelor noastre confessionale, a produs în toate părțile locuite de Români o viuă nemulțumire și o justă indignare. Frumoasa și înălțătoarea pildă, dată de arbierii bisericilor noastre, a aflat un viu răsunet în inimile Românilor și din numeroase orașe și comune ne sosesc știri, că Românii se pregătesc a protesta cu hotărâre în contra atentatului plănuț în contra școalelor noastre.

Un început vrednic a făcut, precum știm, Blajul prin adunarea de protestare, despre a cărei decurs am raportat deja în mod amănunțit. În numărul de astăzi publicăm convocarea adunării de protestare ce se va ținea Marția viitoare în Sibiu.

Pe Duminecă, 24 Martie n., a fost convocată o adunare de protestare în comuna *Bachnea*, comitatul Târnavei mici, iar pe Luni sunt convocati la o adunare de protestare în Abrudați alegătorii din cercurile electorale *Ighiu* în *Trăscău*. Asemenea adunări vor fi convocate în curând la Arad, Brașov și în alte centre.

iste îmi trebuiesc mie? Și dumneata bade Dumitrache doar ești om bătrân și te potrivși *copchiilor!*

Tatăl călărașului se apropie de moșneag și-i răspunde:

— Nu ți-e rușine la obraz să grăiești așa? Da ista n'o fost și el om ca mine și ca dumneata? Ce-i căne, să-i dau drumul pe apă?

Moșneagului îi sticleau ochii și prinse să fluere a pagubă; apoi zise:

— Păi, dacă a-și fi prins eu pe toți umflații cari au trecut pe ici, vă mai măcinam eu fâină? Ei, Comedie!

Mai stătu puțin pe gânduri și adaugă:

— Păi, asta e treaba *premarelui*.

— A lui, răspunde călărașul. Mă duc să-l chem. Da până atunci dă un țol, o rogojină, să-l învâlim.

— „Da lasă-l, că *de'ghe* s'omprimă-vărat, nu arde soarele”, bodogăni bătrânul, și rămase uitându-se la mort.

Ceialți se traseră deoparte, vorbind încet.

Călărașul văzând că n'o poate scoate

la capăt cu moșneagul tehui, plecă după primar...

Vestea se răspândi repede. Oamenii din sat începură să se adune. Venise băbați, flăcăi; câte-va femei stăteau departe cu mâna la gură, galbene de frică.

Intr'un târziu, după ce le trecu mirarea, băbații prinseră să vorbească tare. Unul întrebă:

— Măi, cine să fie?

Altul răspunde:

— O fi de prin târgul Romanului, că-i înbrăcat în straie nemțești.

Și un altul încheie:

— Dumnezeu îl știe!

Dar cum venise primarul, se desfăcu din mulțime un băiețan ca să dea lămuriri. Băiețanul se uită întins la mort, apoi spuse:

— Ista-i din Săbăoani. Îi Pintilie Epure din Săbăoani. L-am văzut și zilele trecute, în târg, când își cumpără *surducul* ista. Îi Pintilie Epure din Săbăoani, că doar îl cunosc.

Primarul se întoarce cătră notar și porunci:

— Atunci *tilifonează* mne'la la Săbăoani. O fi așa cum zice băiatul. Notarul porni, mergând încet, plecându se când într'o parte când într'alta, ca și când scoate un picior dintr'o groapă ca să dea cu celălalt în alta.

Deodată, ca eșită din pământ, se repezi o babă țipând:

— Valeu, valeu, mămucută!

Babei i-se înecase și ei mai acum câți-va ani, feciorul de abia întors din oaste. De atunci își eșise din minți, își bătea drumurile, jăluindu-se tuturor.

Acuma se trânti la capul mortului și începu să bocească în gura mare:

— Valeu, băiatul mamei, valeu! Cum te-ai prăpădit; cum ți-ai pus capăt zilelor! Cine te-o 'ndemnat la pierzanie puil mamei! Cum nu te-o iubit nimeni pe lumea asta, de te-o lăsat să-ți răpii zilele! Un fior trecu prin sufletele oamenilor. O femeie se bătu cu mâna peste gură:

— Păzește-mă Doamne, că alta n'am ce zice!

Au stat cu toții așa până târziu, po-

vestind despre toți înecații de pe locurile acele. Se înserase. Notarul se găsea în treburi, trecea dela unul la altul, spunând cum ajunsese la primărie, cum tilifonase, la Săbăoani, la Roman, parchetului. Dar răspunsul tot nu venise încă.

De odată se auzi vuietul unei căruțe purtate în goana mare. După câtăva vreme căruța se opri, și dinăuntru sări spăriat, galbăn la față, un țaran. De abia putu întreba:

— Unde-i frate-meu?

Primarul îi ieși înainte.

— Inecatul ți-i frate? Ești din Săbăoani?

— „Ni-i frate”, îngână venitul, căutând cu ochii spre mal.

— Apoi să-i facem hârțile în regulă; O să vie și domnul procuror, adaugă primarul.

Țăranul vorbi ca într'aiurea:

— Păi, o să-i vie nevastă-sa, că i-am spus. Eu am luat căruța asta dela un vecin, și m'am repezit, când am auzit că l-o adus apele aici. Oă îmi moare un copchil acasă... și mi-i nevasta bolnavă și

O frumoasă dovadă de conștiință națională și de demnitate au dat și mai multe sinoade protopopești și comitete parohiale, cari și-au ridicat glasul contra proiectului ministrului Apponyi. Până acum au protestat sinoadele protopopești gr. or., întrunite la Arad, Boroșineu, Abrud și Văscău, de asemenea și comitetele parohiale din Voivodinț (dieceza Caransebeșului) și din Măndruloș (dieceza Aradului).

Pilda frumoasă a acestor corporațiuni bisericești servească spre îndemn și altor corporațiuni.

Alegerea de la Lugoj. Comitetul central al comitatului Caraș-Severin a pus ziua de alegere de deputat în cercul Lugojului pe 27 Martie nou. Votarea se va face la trei comisiuni, după ce numărul alegătorilor trece peste patru mii. Partidul național român a candidat Luni cu mare însușire din nou pe d-nul protopresbiter Dr. George Fopovicu. În cerc au sosit deja 700 de gendarmi, pentru susținerea ordinii.

Adunare populară în Sibiu.

Convocare.

Cetățenii din cercurile electorale ale Sibiului, al Cisnădiei, al Nocrichiului, al Cristianului și al Sebeșului, sunt prin această rugăți a lua parte la adunarea populară, care se va ține în Sibiu, Marți, în 31/26 Martie 1907, la oarele 11 din zi, în sala dela „Casa societății“ (Gesellschaftshaus).

Program:

1. Deschiderea adunării.
2. Dezbateri asupra situației politice.
3. Dezbateri asupra proiectelor de lege ale guvernului, cu privire la școlile elementare.
4. Proiect de rezoluție.
5. Închiderea adunării.

Sibiu, 4/17 Martie 1907.

Dr. Liviu Leményi m. p. Parteniu Cosma m. p. Ioan de Preda m. p. Alexandru Lebu m. p. Dr. Octavian Rasu m. p. Nicolae Ivan m. p. Mateiu Voilean m. p. Dr. Miron Cristea m. p. Dr. Ilie Beu m. p. Lazar Tritean m. p. Teodor V. Păcățian m. p. Ioan Droc m. p. Dr. Avram Tincu m. p. Dr. Eugen Piso m. p. Dr. Dumitru Ștefan m. p. Dr. Petru Span m. p. Emil Verzar m. p. Victor Finciu m. p. Dr. Lucian Borcia m. p. Dr. Nicolae Bălan m. p. Dr. Aurel Crăciunescu m. p. Octavian Goga m. p. Dr. Ioan Borcia m. p. Dr. Ioan Lupăș m. p. Octavian Tăslăuan m. p. Ermil Borcia m. p. Viotor Tordășianu m. p. Eugen Vancu m. p. Demetriu Cuntan m. p. Dr. Ioan Fruma m. p. Dr. Vasile Dan de Apșa m. p. Silvestru Moldovan m. p. Dr. Tiberiu Bredicean m. p. Timoteiu Popovicu m. p. Dr. George Măcelariu m. p. Dr. Nicolau Schiau m. p. Dumitru Vule m. p. Dr. Nicolau Comșa m. p. Ioan St. Banciu m. p. Ioan Bojiția m. p. Dr. Nicolau Lazar m. p. Constantin Crețoescu m. p. George Tatar m. p. Dimitrie Comșa m. p. Vasile Stan m. p.

n'am para frântă în punga. Am avut numai leul ista de parale, că vânduse-mi niște lăvicere.

Oamenii se uită, nedumeriți, unii la alții, iar țaranul se îndreaptă spre mal. Când ajunge lângă inecat se uită puțin la dânsul, apoi se puse într'un genunchiu, și-i căută buzunarul pantalonilor. Viri în-oet mâna, scoase o pungă, o deschise și găsi un franc. Pe urmă se întoarse către oamenii care-l urmăriseră și zise:

— L-am găsit. Că eu i-l dădusem să-mi ieie niște făină de moară și el, Dumnezeu să-l ierte, s'o hârjoni cu un flăcău și-o căzut, de l-o luat apa, că nu știa să 'noate. Și-am rămas fără de un gologan... Și mi-i nevasta bolnavă, și-mi moare copihilul.

După ce spuse aceste, se duse la căruță, se sui, întoarse calul și dădu bioiu. Oamenii rămaseră în urmă, încremeniți, fără să poată scoate vr'unul o vorbă.

(Rev. polit. și lit.)

Em. Gârleanu.

ȘTIRILE ZILEI.

— 8 Martie v.

Adunarea de protestare contra proiectului lui Apponyi a Românilor din comitatul Brașovului, anunțată de noi pe ziua de 24 Martie, precum aflăm, nu se poate ține în acoza zi din diferite cauze și va fi probabil convocată pe ziua de 29 Martie a. c. Ziua adunării se va stabili definitiv de-abia mâine, când se întrunește comitetul electoral românesc din comitatul Brașovului.

Archiducele Francisc Ferdinand la Berlin. A produs mare senzație în lumea politică faptul, că moștenitorul tronului Archiducele Francisc Ferdinand, a mers Marți, săptămâna trecută, la Berlin, și a avut o *intrevedere cu împăratul Wilhelm al Germaniei*. Archiducele a călătorit incognito. Se spunea la început, că scopul călătoriei a fost consultarea unui specialist cu privire la o boală de urechi, de care pătimește moștenitorul de tron, dar după ce cu medicii n'a avut nici o întâlnire, se dă cu socoteala, că mari lucruri politice au făcut necesară mergerea archiducelui Francisc Ferdinand la Berlin, pentru a cere sfatul împăratului Wilhelm.

Distincțiune. Cetim în „Tel. Rom.“: D-l Dr. E. M. Cristea, fost membru în juriul „Expoziției generale române din 1906“ și anume în secțiunea XI. pentru premiarea exponenților de lucruri bisericești, a fost decorat de către Majestatea Sa Carol I. regele României cu ordinul „Coroana României“, în gradul de cavaler.

O conferință despre România. Cetim în „Neue Freie Presse“: La 31 Martie st. n. d-l Nicolae Xenopol, deputat, avocat și unul din cei mai distinși economiști ai României, va ține la Viena, în sala societății „Orientverein“ o conferință despre „Desvoltarea economică a țării românești și însemnătatea ei pentru monarhia austro-ungară.“

„Cavalerul“ de pe galeria dietei. Voinicosul deputat Nagy György despre a cărui purtare față de damele române ce se aflau pe galeria dietei în decursul ședinței camerei dela 11 Martie s'a raportat și în foaia noastră la timpul său, a fost interpellat pentru această purtare de către va foi maghiare, între cari și „Egyetertes“, cari l-au provocat să declare că este adevărat sau nu, ce i se impută. Numitul deputat a desmintit mai întâi pe scurt că ar fi ofenzat damele române de pe galerie, dintre cari una iar fi ripostat „infamule“. Acum acelaș deputat adresează o sorisoare lui „Egyetertes“, în care mărturisește că a fost în adevăr pe galerie (era în timp de pauză) dar n'a văzut acolo nici o damă costumată. Acolo a zis către un prieten: „E infam ceea-ce fac deputații naționaliștilor, ar trebui spânzurați“, dar la vorbele lui respicate destul de tare n'a auzit să-i fi răspuns nimeni, n'a auzit nici cuvântul infamule, nici n'ar fi suferit așa ceva și că ar fi o micuică că ar fi înzultat damele române. Din declarațiunea aceasta se vede că Nagy e incurcat, că nu știe cum să se scuize și recunoaște jumătate din fapta sa. De altă parte damele: Lucia Cosma, Vaida și Mihali declară în „Lupta“, care a adus știrea, că este adevărat ce s'a scris, că adevărat Nagy a fost apostrof de către cea dintâi cu cuvintele „Infamule! Acesta este cavalerismul unguresc?“

Nagy György pune în vedere numitei foi române, care a adus așa știre, că-i va intenta proces și care zice că așteaptă în liniște acest proces.

Petrecerea tinerimei de pe Coastă. Sâmbăta trecută s'a încheiat în mod demn și rînd petrecerilor din cășlegiul acestui an prin petrecerea tinerimei române de pe Coastă. Sala dela hotelul Central, unde s'a aranjat petrecerea, a fost ticsită de lume, încât oaspeții care sosiseră după oarele 8 seara, de-abia și-au mai putut câștiga vre-un loc. Programul petrecerei a fost și de astădată foarte bogat. Un cor numeros (cor mixt și cor de bărbați) a executat sub conducerea probată a d-lui N. Oancea jun. trei cântece, cari au fost mult aplaudate de către numerosul public. Intre cântări s'au declamat trei poezii de către d-soarele M. Peppert, Aurelia Lungu și d-l I. Roncea, iar drept încheiere s'a jucat comedia populară „Ruga dela Chiseteu“, în care erau întretesute mai multe cântece solo și coruri. Diletanții merită toată lauda pentru prestațiunile lor. În piesă au jucat d-soarele Ana Lungu, Aurelia Lungu și E. Măzărescu și d-nii V. Fulga, N. Bungeh, D. Mămulea, G. Popa-Petrescu, D. Rusu, D. Manu, I. Roncea, C. Coliban, N. Loga, N. Cliepa și V. Ploscă. După teatru s'a încins jocul, care a durat până în zorile dimineții.

Bancnote false à 20 cor. În mai multe orașe din țară s'au ivit în timpul din urmă bancnote false, mai ales à 20 cor., din care cauză la primirea acestora se impune cea mai mare precauțiune. Semnele mai distinctive ale falsificatelor sunt: culoarea fundamentală a bancnotei este ceva mai verde, culoarea roșie mai închisă. Capetele femeilor și figurile de copii sunt puțin spălăcite și fețele lor au o umbrătură mai deasă decât la bancnotele veritabile. Pe latura maghiară imprimarea textului nu este perfectă și singuratițele litere întreprupte. Văpșeaua folosită la imprimarea Nrului și seriei este mai palidă și literile precum și numerii sunt mai puțin clare și fine, decât la bancnotele veritabile. Nrul resp. seriile sunt următoarele: 053060, 1838; 043701, 1384; 071943, 1071; 043791, 1127 și toate 4 falsificatele au anul 1900. — R. E.

Roadele întovărășirii. Înainte cu 10 ani, scrie „Tovărăștia“, un tânăr profesor dela academia din Magyar-Ovár (în partea din sus a Ungariei) a alcătuit o tovărășie pentru creșterea vitelor. Ținta întâi era să încredințeze soiurile de vaci, prin tauri de soi, ca să capete combinația solului de Siemmental. La început erau numai 22 membri. Peste cinci ani numărul membrilor a fost de 1222, iar peste alți cinci ani de 2142. În vreme de 10 ani a așezat în ținutul tovărășiei 282 tauri și 229 vițe. La 10 expoziții a împărțit premii în sumă de 7780 coroane și diplome și cinste în sumă de 800 coroane. A ținut 483 prelegeri economice, ascultate de peste 30 mii agricultori. A înființat 21 tovărășii de lăptărit, prin care 1995 proprietari cu 3699 vaci au luat peste 450 mii coroane — pentru laptele dat tovărășiiilor. Ca să ajute creșterea vitelor a împărțit între membrii, sămînțe de nutreț pentru 2320 jugăre castrale. Apoi a împărțit la 7000 măji metrice de gunoi măestrit și peste 13 mii măji metrice de țărțe. A organizat și asigurare de vite și a introdus valorizarea (vinderea în mare) a cărnii, a galțelor și a ouălor. Pe lângă toate aceste binefaceri tovărășia și-a agonisit, cu toate cinstile și cheltuelile mari, ce le-a avut și o avere a ei de peste 11 mii coroane! ...Să învățăm!

Și-a simțit sfârșitul. Țăranul Nicolae Apoli din Visca, scrie „Libertatea“, a ajuns o vârstă înaintată. S'a născut în 1807 și a murit zilele acestea. A trăit deci 100 de ani. Moș-Apoli, slab, acu la bătrânețe a ajuns în spitalul comitatens din Deva. În 6 Martie l'au slobozit și de acolo, căci se însănoșase. Acu trebuia să meargă acasă. N'a avut bani la el. S'a dus la casa orașului și a cerut acolo bani de drum. De-acolo i-s'a dat un polițist cu care să meargă până la gară și care să-i scoată bilet de tren. Pe drum, către gară, Moș-Apoli i-a zis polițistului să stea o leacă ca să se odihnească. Acesta l'a încurajat să meargă mai departe. Moș-Apoli i-a răspuns: „Lasă-mă să șed jos, că mor.“ Polițistul l'a lăsat. Moș-Apoli s'a pus jos în marginea uliței, apoi a închis frumos ochii lui bătrâni și slabi și în minuta următoare era trecut la odihna verinică.

Furtună și inundații în Anglia. Din Londra se anunță că ploile torențiale, furtuna și fluxul mării, au pricinuit mari stricăciuni pe coasta de Nord-Vest a Angliei, mai cu seamă la Blackpool, Lancaster, Newbrighton, Aberystwith, unde sunt numeroase victime. Lancaster și împrejurimile sale sunt inundate.

Avis! Avem onoare a Vă aduce la cunoștință, că institutul „Mărgineana“ și-a început activitatea; acordă împrumuturi ieftine și primește depuneri spre fructificare. Poiana, în 12 Martie st. n. 1907. — *Oficiul:* Nicolae Dobrotă, paroh, dir. executiv; Romul Vraciu, învăț., contabil; Const. Radu, cassar; Ioan Maneșuțiu, oficiant. *Diracțiunea:* George Bărbat, notar com. ca prezid.; Ilie Moga, vice-prezident; Ilie Dăncilă, Ilie Muntean, D. Ghișe, Aron Bozdog, Ioan Muntean. — Capitalul social al institutului 80.000 cor.

Mari manevre sârbe la frontiera bulgară. Organul progresist bulgar „Prawda“ anunță că în curând, vor avea loc în împrejurimile orașului Zajecra, la granița bulgărească, mari manevre, la cari întreaga rezervă va fi chemată sub drapel. Ziarul „Prawda“ crede că aceste manevre, fixate pentru un anumit atăt de nepotrivit, sunt hotărâte în așteptarea unor foarte grave evenimente în Bulgaria.

Ucis de ucenicii săi. Iulius Székely, comersant în Budapesta, a fost ucis eri de ucenicii săi: Lovits Ferenc și Landler Sandor. După ce ucenicii s'au îmbătat cu rom, s'au aruncat asupra stăpânului lor și l'au tocat cu un topor în cap.

Medici renumiți își dau părerea unanim, că untura de pește a lui Zoltan este neîntrecută. Sticla 2 cor. Se trimite cu posta de producătorul Béla Zoltan, Budapest V. Szabadságtér.

Dușman averii sale este, cine nu-și procură altoi de vițe dela plantațiunea Milenium în Nagyös comitatul Torontal, care se află sub conducerea de specialiști renumiți în bransa aceasta. De acolo se pot cumpăra ieftin vițe de clasa primă indigene și americane. Catalog cu prețurile în limba română se trimite gratis și franco.

D-l Dr. Palócz, medic specialist în Budapesta, a plecat în străinătate și la finea lunii lui April își va relua earăși ordinațiunile în Budapesta.

Convocare.

Adunarea generală ordinară a „Asociațiunii pentru sprijinirea învățăcelor și sodalilor români meseriași din Brașov“ se convoacă prin aceasta pe ziua de 18/31 Martie a. c. la oarele 3 p. m. în localul asociațiunii din strada orfanilor nr. 4. Sunt invitați a lua parte la această adunare toți membrii asociațiunii, precum și binevoitorii și sprijinitorii ei.

Programul: 1) Deschiderea adunării prin președintele. 2) Alegerea unui comisiuni de trei membri pentru verificarea protocolului adunării. 3) Raportul comitetului pe anul de gestiune 1906. 4) Raportul casei pe anul 1906. 5) Raportul comisiunii externe despre cenzurarea socotelilor pe anul 1906. 6) Alegerea unui membru în comitet. 7) Votarea bugetului pe anul 1907. 8) Eventuale propuneri, cari au să se facă după cum prescrie art. XIX din statute și apoi închiderea adunării.

Notă: Conform art. XVIII din statutele asociațiunii „vot și drept de alegere activ și pasiv au numai membrii ordinari, fondatori și protegători (art. VI. lit. a. b. c.) dacă vor fi plătit taxa, ceilalți membrii au numai vot consultativ.“

Brașov, 3/16 Martie 1907.

Petru Pop,
președ.

Din Cincul mare.

Martie n. 1907.

În Nr. 20 al acestui prețuit ziar, a apărut o corespondență sub titlul de mai sus, în care s'a vorbit despre stările din acest orașel și în special despre recenta alegere de preot.

În 26 și 27 Februarie a fost însărcinat protopopul Avrigului On. domu Căndea, cu ascultarea martorilor, care după cum s'a putut vedea din purcederea-i, a avut cunoștință de cauză înainte de a se prezenta, — căci a cerut gendarmi. S'au ascultat vre-o 19 martori și fie-care și-a întărit mărturisirile cu jurământ și deși numai cei luați ca martori, dar și copiii, ba chiar și Sașii știu că Români au avut rachiul timp de aproape 5 luni pentru alegerea de capelan, — totuși așa de bine au făcut mărturisirile, încât în-suși protopopul n'a putut fi în curat, că oare băut-au în sănătatea popii sau a preotesii? Bună purcedere a fost aceasta din partea protopopului a întreba pe fie-care: „Spusuț'a când ți-a dat de beat că pentru cine-ți dă?“ La care întrebare, respectivul cu conștiința liniștită răspunde „ba“ și cu tot dreptul, căci în momentul acela nu i-au amintit numele, înțelegându-se de mai înainte.

În urma acestora deci nu poate zice nime că mărturisirile ar fi nedrepte, ci se miră Cincanii cu câtă îndrăzneală s'a lăpădat Buitan de Coasta zicând că nici nu-l cunoaște bine, căci numai din întâmplare l'a adus odată dela gară, încolo nici un amestec n'a avut cu dânsul, — iar beutură a dat, pentru-că fiind mare moșier, are peste 80 de lucrători pe moșia dânsului și așa și-i omenește din când în când.

Oare Cincanilor, cari ați beat dela Buitan timp de 5 luni, de ce nu vă mai dă și acum? De ce v'a spus după alegere că a întăreat vaca? Nu vă creapă obrazul de rușine când Buitan zice că și-a omenit numai lucrătorii, căci atunci toți câți ați beat recunoașteți de a fi lucrătorii lui? De aceea vă împingea moșierul

de spate Dumineca și sârbătoarea pe Români și țigani în crășma lui Prescură fiind că ați fost lucrători lui?

Al doilea matador sau corteș în afacerea aceasta a fost Andrei Pollogea, care asemenea s'a lăpădat de cel ales declarând că n'a influențat asupra nimănui, iar că a dat beaură, s'a souzat cu aceia, că fiind jurat al comunei și având sub grijă sa pe zăcișii, i-a cinstit cu beaură pentru serviciul ce-l fac. — Li întrebăm însă pe zăcișii că acum mai oprește-i în fiecare Duminecă și sârbătoare, ca să-i deoahe în crășma d-lui Prescură. — Ne temem că și lor le-a înțroat vaca. Au fost mai mulți corteși în afacerea aceasta, dar dacă acești 2 au îndrăznit ași întări astfel de fațiuni cu jurământ, apoi nu-i mirare că și ceilalți i-au urmat și sunt vrednici numai de laudă văzând cât de închegeți sunt la olaltă neluând în considerare cauza. Referitor la investigații încheiem cu cuvintele protopopului: „Că cel de sus, care toate le știe și le vede, să judece mai drept ca noi“.

Ne întoarcem însă la rezultatul acestor frământări, cari au adus o desbinare și o ură de nedescris între membrii acestei parohii și cu lacrimi ferbinți plângem ca prorocul Eremia pe ruinele Ierusalimului, căci suntem siguri că partida, care din 2 preoți a făcut unul, din 2 învățători a redus la 1, continuând așa ca racul, lesne poate găci ori-cine sfârșitul. Îndrăsnim chiar să afirmăm că nu-i de parte sfârșitul școlii, căci legea ce stăpânitorii de azi voesc a o aduce, pe noi ne află în cea mai mare disordine și nimeni nu poate conta în astfel de împrejurări la însufletire; deși cum am zis ne doare inima de cele ce au să se întâmple. O singură speranță mai avem în prea bunul nostru Mitropolit, care în momentul din urmă convins de adevărata stare a lucrurilor și influențat de iubirea-i părintească față de această parohie, care încă se poate numi fruntașe, va rupe legăturile de interes ale celor ce împedecă progresul și nu le va împlini dorința.

Doritorii de înamțare.

Avis.

Am onoare a aduce la cunoștința onorabilului public, că atelierul de țesături și cusături al Reuniunii femeilor române din comitatul Hunedoarei în Orăștie, s'a deschis.

În atelier să primesc comenzi și să pregătesc următorii articoli de industrie de casă: costume, plăci pentru bluze și cămeși de noapte pentru bărbați, surtucuri pentru copii, jileuri cu cusături pentru domni, garnituri de fețe de masă pentru cafea și ceai, covoare, perdele, ștergare, mici obiecte practice, ca fugătoare tablete, acoperitoare de pâne, de credenți și de tot felul de țesături pentru menaj ca ciarciafuri de pânză, mășăriți, ștergare de pâne, de talere, pocale și alte obiecte țesute și cusute.

Modelele se pot alege la atelier, unde conducătoarea d-șoara *Iberia F. Barcian* va servi cu deslușirile necesare.

Comenzile se fac la subscrisa
Orăștie, la 15 Martie 1907.

Victoria Dr. Erdelyi,
directoară.

Jocurile de copii...

Jocurile de copii încă din trecut cel mai îndepărtat au avut mare rol în educație. — Scriitorii antici ca Platon, Aristotel, Anaxagoras etc. au acordat multă atenție acestor jocuri și în scrierile lor de multă valoare s'au apucat cu tot devotamentul de însemnătatea lor. Dovadă ne sunt cuvintele lui Anaxagoras, care la patul morții întrebând fiind, că în ce chip dorește să-l eternizeze? el răspunde: „Lăsați-vă copiii să se joace în luna celui an în care am murit“.

Atențiunea atribuită jocurilor din partea scriitorilor moderni e cu mult mai mare. Din mișcările jocului ochiul ager a biologului caută relațiunea dintre individ și neam. Psihologul asimilă relațiunile dintre joc și muncă serioasă. Esteticianul vede licărind primele simptome ale artei. Higienistul studiază puterea de viață a singuraticilor indivizi, iar pedagogul precumpănește valoarea educatoare a jocurilor.

Din cele mai sus afirmate reiese, că jocurile de copii au însemnătate dublă. Ele întesoc atât spre creșterea fizică (trupească), cât și pe cea psihică (sufletească).

Băiatul prin joc devine mai forte, mai ager. Trupul său debil prin mișcarea din joc capătă nouă putere. Cu deosebire trebuie să accentuez, că asupra copiilor de școală jocurile sunt un dar de neprețuit. Care învățător nu a văzut după o oară sau două de muncă cât de lăncezite sunt trupurile școlărilor săi? Care dintre noi nu s'a convins, că acele trupuri după un joc de 10 minute, reintinerite, cu nouă puteri să apucă de muncă.

Nu mai puțină valoare au jocurile din punctul de vedere psihic (sufletec). În joc vedem omul despot, judecătorul înțelept, rivalul de câștig, înșelătorul, omul îngâmfat, omul astut, omul nobil, omul nestatornic, măiestrul dibaciu, omul cu creștere bună etc. Vedem deci și putem să studiam din joc viitorul om, pentru aceea greșesc foarte mult acei părinți și învățători, cari micilor băieți le interzic jocul. Ar fi cu mult mai bine, când și pe acei băieți, cari îi vedem retrași să-i constrângem la participare în joc. E tare de dorit însă, ca părinții, învățătorii și supraveghiatorii jocului să fie cu multă atențiune asupra decurgerii jocului și ori-ce eroare, fie aceea cât de mică, să nu o treacă cu vederea, fără ca s'o îndrepte căci la din contră ar avea urmări nespuse de rele asupra viitorului om.

Încât privesc jucăriile ce avem să dăm în mâna băieților aproape toți pedagogii să unesc în principiu, că jucării anume pregătite nu sunt a să da băieților, căci de-o parte sunt plictisitoare, iar de altă parte prin ele imaginațiunea băiatului stă în nelucrare, ori lucră de tot puțin. A treia daună, carea le încunună, este că băiatul obișnuit cu atari jucării cu timpul devine pretentiv și ori-ce jucărie pentru el e fără valoare și de regulă din aceștia devin cu timpul indivizii cei mai neîndestulți cu soartea. E cu mult mai cu scop a lăsa băiatul, ca cu niște hârbe de vas, petricele ori tină tăiată și bătută în multe forme să se joace, căci prin așezarea lor el face combinații varii, prin ce mintea i-se agerește, iar mâna îi devine dextră.

Soții de joc să fie cam de o etate, căci în joc etatea numără iar nici decât avuția, naționalitatea ori confesiunea. Pe d-șorul baron îl vedem jucându-să cu micul băiat de servitor, pe Ungur cu Român, pe reformat cu catolic etc. apărând astfel în splendoarea cea mai nobilă „egalitatea și frățietatea“.

Să lăsăm deci pruncii, ca cât mai mult să se joace, ca prin aceasta să putem dobândi o generațiune mai forte și mai nobilă.

Aug. Ocean.

Alegerea de învățător din centrul Branului.

În două rânduri am interpellat în coloanele acestei prețuite foi pe P. O. Domn protopop Vasile Voinea să dispună ținerii investigațiunii alegerii de învățător din centrul Branului, cu care este încredințat din partea Ven. Consistorului archidiecezan. Neaflând interpellările mele răspunsul cuvenit, — ca să fiu con-

secuent, îmi țin de datorință cu permisiunea dtră, a da pe față tot demersul acestei alegeri, pentru-ca publicul mare să judece, cine are drept?!

În 1(14) Sept. 1906 ținându-să alegerea de învățător la susnumita școală, dintre cei 4 concurenți fu ales cu totalitatea voturilor (28) Emil Reit, fiul învățătorului pensionat Nicolau Reit, care o viață (34 ani) a servit la această școală cu cel mai mare zel și abnegațiune. Trei alegători s'au abținut dela votare, dintre cari preotul Isaia Enescu, — deoare-ce alesul i-a denegat suma de 80 coroane cerută pentru votul său — a anunțat protest.

Ven. Consistor. a ordonat cercetare, esmițând de comisar investigator pe P. O. D. Vasile Voinea, protopopul tractului Brașov. S'a ținut investigația, dar aserțiunile preotului I. E. s'au dovedit netemeinice, ceea-ce dovedește înalta rezoluție conzistorială Nr. 10,690 Șc. dtto 3(16) Noemvrie 1905, dar cu toate acestea alegerea să nimicește din cauza unor mici erori de formă, la care E. R. nu poartă absolut nici o vină. Pentru anul școlar 1905-6 fu denumit de învățător prov. alesul E. R., care cu ocaziunea examenului final a arătat în mod vădit, că și pri-cepe chemarea, dovadă sunt On. domni delegați sinodali: Pompiliu Dan, inv. în Zărnești și Romul Cristolovean din Râșnov, cari declarară examenul de deplin succes și pe baza criticii dâșilor O. domn președinte George Enescu, paroch în Moleciul inf. i-a dat susnumitului următorul:

Testimoniu de serviciu.

Din partea subsemautului președinte al bisericilor brăneșene, să adeverește oficial, cumcă d-l Emil Reit, învățător calificat, în anul școlar 1905-6 a servit ca învățător provizor la școala centrală din Bran (Töresvár), dovedind în oficiu progres eminent și având purtarea morală exemplară.

Bran—Töresvár, 1 Decemvrie 1906.

În numele bisericilor brăneșene:

George Enescu m. p.,
paroh ca președinte.

În Nr. 60 al „T. R.“ dtto 6(19) Iunie 1906 s'a publicat din nou concurs la școala din chestie. A competat fostul inv. prov. E. R. având de contra-candidați pe inv. Ioan Buta și G. Cojan. Toți erau în firma speranță, că nu să va găsi un singur alegător, care să nu voteze cu E. R., cu atât mai vârtos, că 7 preoți și 4 mirenii trimiseseră în toamna an. 1905 o deputație de 2 membrii cu un „manifest“ la Escelența Sa d-l arhiepiscop I. Mețianu, rugându-l ca să ia în considerare votul și dorința alegătorilor și să-l definitiveze pe E. R. la acea școală, altcum ei nu garantează existența ei mai departe. Dar amar ne-am înșelat în iluziile noastre!! Deja în dimineața alegerii (8 Aug. 1906) ba chiar cu câte-va zile mai înainte — spuneau unii, că E. R. are să pice, ceea-ce s'a și întâmplat, obținând I. B. 21 voturi, iar E. R. abia 11 (în trecut 28; ce schimbare!), restul de 7 alegători parte n'au participat, — parte n'au votat indignați fiind de această nestatornicie. Îmi vine în minte un vechiu cântec studentesc: „O ierum! ierum! o quae mutatio rerum!!“, care să poate aplica și în cazul de față. Din 28 voturi întrunite în anul trecut, numai 11 să capete?! Ce disproporție!! Ce neconsecvență!! ce schimbare!!

Descoperindu-se mai multe motive de recurs (unele referitoare la formă, iar altele — durere — din punct de vedere al corupțiunii) în 17 Aug. 1906 s'a anunțat protest către Ven. Consistor din partea alegătorilor Ilariu Reit, paroch în Bran-Poarta, G. Babeș, paroch în Șohodol și Miron Tătoiu, primar în Bran. Ven. Consistor a dat ce e drept ascultare acestui protest, ordonând cercetare, cu care fu încredințat și de astă-dată P. O. domn prot. V. Voinea, dar care cercetare până astăzi nu s'a ținut. Cauza? Cu toate acestea fu denumit de inv. prov. I. B., care mai înainte fusese definitiv în comuna Sibisani, tractul Sebeș. Nu-i așa progres în regres?!

(Va urma.)

Reuniunea

Învățătorilor români gr. cat. din Archidieceză.

De lângă Mureș, Faur 1907.

Biroul central cu datul de 2 Aprilie 1906 Nr. 30—1906 a provocat pe Gregoriu Dobocan, învățător în comuna Sânt-Georgiu de Megeș și președintele despărțământului Almaș, ca să încasseze taxele restante și curente ale membrilor ordinari din acel despărțământ și să le administreze cassarului general din Blaș. În raport nu să amintește suma restanțelor, nici nu să spune, cumcă satisfăcut-a numitul președinte al despărțământului receroării biroului central? În tot cazul trebuia să fie raportul biroului central mai lămurit, ca publicul cetitor să n'aibă nedumeriri.

În 7 Maiu 1906 Nr. 33—1906 a provocat biroul central din nou pe George Lungu, învățător în comuna Fild, tractul Morlăcei, — ca să administreze suma de 40 cor.

Fiind-că numitul învățător nici până în 23 Oct. a trecut adecă în ziua adunării generale n'a satisfăcut acestei provocări; biroul central va cere dela oficiul protopopesc din Morlăca, ca să introducă cercetare disciplinară în contra lui.

În raportul biroului central nu să indică nimic despre măsurile ulterioare luate în asta privință, ca averea reuniunii să se asigure, ne-ar deobliga mult președintele despărțământului, când ar desluși starea lucrului, ca să se salveze reputațiunea despărțământului.

Cu datul din 7 Maiu 1906 Nr. 34—1906 a provocat pe președintele despărțământului Pogăceana, ca să încasseze și administreze taxele membrilor ordinari regulat cassarului central din Blaș. — Acest despărțământ are 18 membrii ordinari, toți învățătorii aplicați în comunele aparținătoare acestui protopopiat, în care nici un paroch nu s'a aflat îndemnat, de a să înscrie pân' acum de membru fondator, ba nici de membru ordinar, deci numai învățătorii pot fi în restanțe, — prin urmare biroul central nu trebuia să să mulțamească cu o provocare simplă adresată către președintele despărțământului, ci în senzul circularului P. Ven. Consistor din 27 Dec. 1904 Nr. 7575—1904 să fie recerecat d-l protopop Ioan Pantea, paroch în Riciu, ca să introducă cercetare disciplinară în contra tuturor învățătorilor neglijenți din acest district, — care până acum are un nume foarte rău în privința punctualității față cu taxele de membru ale Reuniunii.

Mureșanul.

Rectificare. În Nrul 9 de Duminecă s'au strecurat în articolul „Reuniunea învățătorilor români gr. cat. din Archidieceză“ mai multe erori de tipar, cari alterează înțelesul textului. Pe pagina 5 alinea 4 — s'a omis cuvântul „până“ la ziua etc. — La alinea 8 — s'a tipărit în loc de „administreze“, folosească. — La alinea 10 — în loc de „solicitat“ s'a tipărit „felicitat“ — în loc de „ar“ s'a tipărit „am“, — în loc de „nesuperată“ s'a tipărit „nesupărată“.

Legea pentru ajutorarea săracilor în Dania.

Cine a avut prili de a umbra prin orașele mai mari și prin târgurile de țară de la noi, s'a putut convinge despre numărul acela mare de cerșitori, cari urmăresc pas de pas pe călători, cerând ca aceștia să le arunce câțiva fleri de po-mană.

În unele cetăți mai mari săracii sau cerșitorii aceștia sunt organizați chiar în anumite societăți cu statute în regulă ca oriși care altă societate omenească, membrii cărora sunt obligați a vărsa câștigul lor de peste zi în casa societății, care apoi se îngrijește și de întreținerea lor.

Cel mai numeroși profesori și medici îl prescriu zilnic

Sirolin

delatuză: tusa, fleama usudorea de noapte.

contra morburilor de plumăni, catar, tuse măgărăscă, scrofule și influență.

Se vă feriți de imitație, de aceea să se ceră: *Pachetarea originală „Roche“*

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel Helveția (Schweitz).

„Roche“

Se capătă cu prescriere medicală în farmacia, **Sticla 4 cor.**

Primirea elevilor

in institutul surdo-mușilor din Timișoara.

Inspectorul institutului subvenționat de stat al surdo-mușilor din Timișoara ne comunică că la finea lunii Iunie a. c. va lua elevi pe anul școlastic viitor.

Pentru primire în institutul acesta pot petiționa numai acei părinți, a căror prunci sunt în etate de 7—10 ani și locuiesc în comitatul Timișului, Caraș-Severinului sau în Torontal.

În clasele superioare se primesc și de acei elevi, cari nu sunt muți din naștere și așa și cei ce mai târziu au asurzit.

Primirea în școala surdo-mușilor trebuie cerută dela inspectorul institutului, petițiunea însă are să fie trimisă la direcțiunea institutului.

La petițiune sunt de lipsă a se alătura următoarele documente:

a) extras de naștere (cartea de boțez); b) atestat dela medic, în care se dovedește cauza asurzirii; c) testimoniu de vaccinare; d) testimoniu dela comună, în care se arată starea materială a părinților; în cas, că acest testimoniu e de paupertate, petițiunea e scutită de timbru; e) acei părinți, a căror stare materială le permite de a plăti pentru susținerea pruncului în școală, sunt îndatorați a alătura la petițiune o declarațiune prin care se obligă, că vor plăti regulat ratele prescise. Tipăriturile de lipsă pentru suplimentele de sub punctele b) și d) se capătă gratis dela direcțiunea școliei.

Acei părinți, cari pentru susținerea pruncului plătesc la an 200 de coroane, sau cel puțin 100 de coroane vor fi preferați. De elevi fără avere se va îngriji institutul. Părintele însă e îndatorat a arăta cu documente, că e neapt să plătească.

Didactru e de 40 coroane pe an. Părinții fără nici o avere și de aceasta sumă mică vor fi scutiți. Pentru proviziune la fiecare lună e de plătit rata, didactru însă se poate solvi în două rate. De haine părinții sunt îndatorați a se îngriji.

Rugăm pe cei interesați ca petițiunile lor cât mai curând, dar cel mai târziu până la 15 Iunie a. c. să le trimeată la direcțiunea institutului surdo-mușilor din Timișoara.

ULTIME STIRI

Budapesta, 21 Martie. Tratatul miniștrilor austriaci și ungari în chestiunea pactului au avut ca rezultat o apropiere în ce privește dările de consum. Nu s'au putut însă stabili modalitățile executării. În ce privește tarifele pe căile ferate nu s'au putut ajunge la vre-o înțelegere. Din parte austriacă se speră, că se va putea realiza un pact pe o durată mai lungă decât pe 10 ani.

Budapesta, 21 Martie. La bursa de aici s'a iscat erii după amiazi o mare panică din cauza svonului, că guvernul a demisionat. Cursul acțiunilor ungare de ordin a scăzut dela 802 cor. 50 b. la 798 coroane.

Oradea-mare, 21 Martie. În congregațiunea comitatului, ținută eri, au fost la ordinea zilei rescriptele comitatelor Győr și Somogy, prin cari se cere ca congregațiunea să se alătore la felicitarea trimisă guvernului pentru „succesele splendide” obținute până acum de guvernul actual. Conte Stefan Tisza, luând cuvântul, a zis că nu vede pretenșile succese și prin urmare nu poate vota pentru succese, cari nu există încredere guvernului. În urma acestei vorbiri congregațiunea a respins cu 130 voturi contra 67 rescriptele din chestiune.

Viena, 21 Martie. Din cauza grevei calfelor de brutari, care continuă, aprovizionarea orașului cu pâine devine din ce în ce mai nevoiasă.

București, 21 Martie. Mișcarea țărănească a cuprins și jud. Suceava. Eri la orele 1.30 p. m. 350 rezerviști din jud. Tulova au fost chemați la concentrare. Înainte de a fi îmbrăcați, au străbătut în corpore străzile Principale, Stefan-șel-mare și Paloda din Bârlad manifestând și dândându-se la excese. — Pagubele pricinuite prin devastarea locuințelor lui David Costiner, Leon Frideric și Meltzer din Botoșani, se ridică la un sfert de milion.

La Lespezi s'au petrecut eri turburări grave. Un grup compact de țărani răsvrățiți au încercat să devasteze locuințele. Sosind armata, numărul răsculaților s'a mărit considerabil, și au încercat să pună stăpânire pe cazarmă, spre a se face

stăpâni pe arme. Însă au fost respinși. Procurorul Tufescu a somat pe țărani să se retragă; aceștia nu s'au supus și au continuat să păstreze o atitudine amenințătoare. Trupele au tras focuri; au căzut opt țărani morți și câțiva răniți. Răsvrățiții s'au împrăștiat repede; dar apoi au revenit. Satul a fost devastat. S'au făcut numeroase arestări.

Țăranii din com. Lipovați și Munteni, au pătruns eri în orașul Vashui. Odată întrați în cartierul central, au început devastările. Au fost sparte geamurile prăvăliilor din centru și din străzile Hagiu, Crucea și Calea Națională. Au fost devastate casele Rapaport, Rosenberg, cafenelele Segal și Kanner, și casa arendașului Lebel. Armata a fost scoasă pe străzi.

Sute de țărani din com. Rosnov, Zănești s'au datat la excese, devastând locuințele evreilor Nachmanovici, Abramovici din Buhuși. Acesta din urmă a fost maltrat. S'au devastat prăvăliile lui Sigler, Mendel, Weiser, Michel, Leib și Wexler. Țăranii răsvrățiți au devastat casa din Ivesți a d-lui Const. Mille directorului Adevărului.

București, 21 Martie. Cetele țărănilor răsculați au luat drumul spre Iași. Corpul 4 de armată a fost mobilizat.

Cernăuți, 21 Martie. Cu fiecare tren sosesc mulțime de refugiați din România, în mare parte Evrei.

București, 21 Martie. Eri s'a ținut un consiliu de miniștri în chestiunea răscoalei țărănești din nordul Moldovei. Miniștrii au prezentat Maj. Sale regelui Carol, care a presidat consiliul, un raport amănunțit asupra răscoalei țărănești și asupra mijloacelor luate de guvern pentru înăbușirea revoltei. După o dezbateră mai îndelungată s'a hotărât să se aducă în cameră un proiect de lege în contra trusturilor arendașilor de moșii.

București, 21 Martie. După ultimele telegrame sosite la ministerul de interne, revoltele țărănești din nordul Moldovei sunt pe cale a se potoli. Se crede că în curând liniștea va fi restabilită.

Cernavoda, 21 Martie. Orașul e amenințat de inundație din pricina grămadirii de ghețuri la podul de lângă oraș.

Producțiuni și petreceri.

Petrecere în Salcina de jos. Seara de 3 Martie n. a fost pentru Românii din Salcina de jos și jur una dintre cele mai vesele și plăcute sări. În cea seară a avut loc petrecerea împreună cu joc aranjată prin comitetul parochial gr. or. în favorul bisericii gr. or. de nou edificândea din Salcina de jos. La această petrecere a luat parte inteligența din Salcina și jur fără deosebire de religione, care si-a petrecut până în ziua următoare dimineața în cea mai bună armonie și cu însuflețire românească. La miez de noapte a fost cina comună în decursul căreia s'au ținut trei vorbiri anume: parochul local Romul Gomboș a bineventat oaspeții, Simion Pasca a vorbit despre biserica noastră română națională care de 18 veacuri ne-a conservat ca români și ne-a susținut și susține religionea, datinele și naționalitate. D-l Simion Vasina, preot în Salcina de sus a vorbit despre datinele, conservarea și adărea noastră la iubirea bisericii și neamului învâțând prețimea și învâțători ca să fie tari în credința și în conducerea poporului spre binele neamului.

Căștigul material în favorul edificândei bisericii a fost 116 coroane care sumă s'a și depus în cassa bisericii. Suprasolviri au intrat următoarele: dela d-l George Simon, avocat în Aiud 24 coroane, dela d-nii Romul Gomboș, paroch, George Gidrai, not. cerc., Simion Pasca, proprietar, Vasile Butura, învățător, Petru Pasca, vig. silv., George Balea, v. not., Dumitru Duma, primar, Iosif Hațegan, paroch gr. or., Simion Vasina, paroch, Victor Gabrudean, comerciant, Dionisiu Kis, cancelist, Dionisiu Muntean, notar cercual, Dr. Goldner Ion, medic, Mihail Gaja, Ioan Sîrb, primar, d-na Iulia Chiuian câte 6 cor. D-l Andrei Muntean, învățător pensionat 16 coroane, Vasile Iuaniciu, învățător 6 cor., Vasiliu Jina, paroch 6 cor., Radimetzky Zoltan, farmacist 3 cor., Ioan Rațiu comerciant 2 cor. — Pentru aceasta faptă maritimă suscrișii domni și d-ne sunt rugați a primi cea mai profundă mulțămire. În special să aduce mulțămire d-lui Dr. Georgiu Simon, avocat, care deși nu a putut lua parte la petrecere din cauza unui morb — a făcut un așa dar frumos

în favorul bisericii din comuna sa natală. Dumnezeu să-i răsplătească și ajute ca să vină în ajutor cu prețitul său obol la ridicarea institutelor noastre culturale naționale.

S. P.

Corpul învățătoresc din Călnicu, a aranjat o producțiune teatrală-declamatorică în ziua de 30 Ianuarie st. v. a. c. (adecă la trei sfinți), cu școlarii și tinerimea jună, în școala română din Călnicu. — Programul producțiunii a fost destul de bogat și variat. Partea primă a programului a constat din dialoge, trialoge și declamări predate de elevii și elevele de școală. Partea a doua a programului a constat din piesa teatrală „Rusaliile”, comedie într'un act de V. Alexandri, predată de corpul învățătoresc împreună cu junimea din loc. Succesul atât moral cât și material a fost pe deplin multămitor. Cumcă în adevăr succesul moral a fost cât să poate de satisfăcător, se dovedește și prin repetarea producțiunii în ziua de întimpinarea Domnului la dorința poporului. Venitul petrecerei destinat pentru reedificarea bisericii din Călnicu a fost de 110 cor. — din cari subtrăgându-se spesele de 40 cor. — a rămas un venit curat de 70 cor. care sumă s'a depus cu libel la „Sebeșana” din Sebeșul-săsesc.

Suprasolviri au intrat dela următorii d-ni: Ioan Tipeiu, prot. pens. 2 cor., George Tătar, cont. la Agricola 1 cor. din Sebeșul săsesc. I. Dejenariu, inv. 1 cor., Vasile Dura, primar 1 cor. din Deal, Ioan Greavu, inv. 2 cor. din Gârbova. Ioan Bărsanu, inv. 20 fil. din Reci. Vasile Răhovean sen. econom 4 cor. 50 fil., Vasile Răhovean, inv. pens. 2 cor. Heinrich Reimesch, notar 1 cor. Haralampiu Cărpinișan, econ. 1 cor. Stefan Ivan, birt. 1 cor. Vasile Ghișoiu, econ. 20 fil., Ioan Botoroagă, econ. 20 fil., Stefan Botoroagă, econ. 30 fil., Nicolae Apolsan, comerciant 50 fil. toți din Călnicu, E. Cărbăban 50 fil. Cărbăban Salomie 50 fil. din Alvințu, George Răhovean, econ. 1 cor. din Călnicu. Călnicu, 1 (14) Martie 1907.

În numele comitetului aranjator: Vasile Răhovean, inv. pensionat și cassar.

Bibliografie.

A apărut Nr. 6 din „Revista politică și literară” din Blaj cu următorul sumar bogat și interesant: Dr. Cassiu Maniu: Confuziuni dialectice în înțelegerea politice naționale. Aurel Ciato: Memoria lui Avram Iancu. Ion Agărbicean: Fratți de cruce. Em. Gârleanu: Inecatul. Aurel Ciato: Postulatele ideii de naționalitate. Dr. Vasile Merețiu: O erupțiune vulcanică. A. C.: Cronica politică. Lucian Bolcaș: Ad vocem „drept istoric” (Glosse). Al. Ciura: Chestiuni sociale (Balul studenților). Ilie Marin. Ținându-ne de Braș. Enea P. Bota: Cântec. Ch.: Cronica literară. A. Ciato: Probleme. — Diverse. — Revista. — Reproducem în numărul de astăzi din această revistă frumoasă o novelă a cunoscutului scriitor Em. Gârleanu „Inecatul”.

În editura institutului grafic „Minerva” din Bucuresc au apărut:

Nestor Urechidă: „In Bucegi” (Narațiune) Format octav mare paginî 285 preț 1 cor. 50 plus 20 porto.

Ludovic Daus: „Doamna Oltea” (Mama lui Stefan cel mare) poem dramatic în versuri. Musica de d-l D. G. Chiriak. Piesa aceasta s'a jucat pentru prima oară pe scena Teatrului național din Bucuresc în seara de 19 Noemvrie 1904 la reprezentăția de gală dată cu ocazia jubileului de 400 ani dela moartea lui Stefan cel mare. Poemul e scris pe 62 paginî. Costă 1 coroană plus 10 bani porto.

D. C. Moruzi: „Rușii și Românii” o' o prefată de N. Iorga. Prețul cor. 1.50.

N. Iorga: „Negotul și meșteșugurii în trecutul românesc”. Prețul cor. 2.50.

Se pot procura și prin tipografia și librăria A. Mureșianu, adăogându-se 20 fil porto.

În Tipografia „Carmen” din Cluj a apărut partea a IV din „Predici sau învățături” la toate Duminicile și Sărbătorile anului culese de Petru Major de Dicio-Sân-Mărtin. Editate acum prima dată de Dr. Elie Dăianu. Prețul 1 coroană. Toate partu părțile se pot procura și prin Librăria A. Mureșianu.

A apărut „Geloșii”, comedie într'un act, după germană, de Moșul. Brașov. Tipografia A. Mureșianu 1906. O piesă foarte potrivită pentru diletanții noștri dela sate și orașe (pentru 3 domni și 2 dame). Prețul 40 filerî franco.

Ioan Georgescu.

ECONOMIA.

Procurare favorabilă de articli economici.

Aducem la cunoștința economilor noștri, că subscrierul comitet este gata a mijloci pentru origioine i-se va adresa, procurarea articliilor economici amintiți mai jos, lângă cari însemnăm și prețul:

Sămânță de iarbă engleză, 1 kgr. 54 bani.

Sămânță de iarbă franceză, 1 kgr. 1 cor. 44 bani.

Sămânță de luțernă franceză, 1 kgr. 1 cor. 64 bani.

Sămânță de luțernă italiană, 1 kgr. 1 cor. 48 bani.

Sămânță de trifoiu roșu, 1 kgr. 1 cor. 50 bani.

Sămânță de napi „Mammuth“, roșii, mari, 1 kgr. 80 bani.

Sămânță de napi, galbini, mari, 1 kgr. 80 bani.

Sămânță de napi „Obendorf“, galbini, rotunzi, 1 kgr. 1 cor.

Sămânță de napi „Eckendorf“, roșii 1 kgr. 80 bani.

Sămânță de ciapă „Zittan“, uriașe, galbină 20 grame 20 bani.

Sămânță de ciapă „Braunschweig“, 20 gr. 20 bani.

Sămânță de ciapă „Rocca“, 20 gr. 30 bani.

Sămânță de ciapă „Madeira“, 20 gr. 20 bani.

Sămânță de sălătă pistriță, 20 gr. 20 bani.

Sămânță de pătrânjel de toamnă, 20 gr. 10 bani.

Sămânță de pătrânjel de vară, 20 gr. 10 bani.

Sămânță de morcovi de vară „Nantes“, 20 gr. 20 bani.

Sămânță de morcovi de toamnă „Weseler“, 20 gr. 20 bani.

Sămânță de ridichi roșii timpurii, 20 gr. 12 bani.

Sămânță de ridichi de Maiu, mari, 20 gr. 12 bani.

Sămânță de ridichi de iarnă, negre, 20 gr. 12 bani.

Sămânță de ridichi de lună „Radies“, 20 gr. 20 bani.

Sămânță de castraveți de Japonia, 20 gr. 40 bani.

Sămânță de varză „Braunschweig“ uriașă, de iarnă, 20 gr. 20 bani.

Sămânță de varză „Erfurt“, timpurie, 20 gr. 20 bani.

Sămânță de călărașe (gulii), albe, timpurii, 20 gr. 30 bani.

Sămânță de călărașe de toamnă, vinețe 20 gr. 24 bani.

Sămânță de mazăre oloagă 1 kgr. 80 bani.

Sămânță de fasole „Non plus ultra“, oloagă, galbină, 100 gr. 32 bani.

Sămânță de fasole de Iulie, 100 gr. 20 bani.

Sămânță de patlagele (paradise) „Prezident-Garfield“, 1 kgr. grele 20 gr. 1 cor.

Ardei bulgăresc, roșu sau galbin „Buldog“, 1 porție 20 bani.

O colecție de flori bine alese, 20 soiuri, (domnești și românești) 2 cor.

O jumătate colecție de flori 1 cor. Legături de altoit „Raffia“, 1 kgr. 1 cor. 20 bani și 10 kgr. 10 cor.

Funii de „Cocos“ (de legat altoi) 1 kgr. 1 cor. 20 bani și 5 kgr. 5 cor.

Rășină de altoit, fluidă, 1 cutie à 125 gr. 50 bani, à 250 gr. 1 cor., à 30 gr. 20 bani.

Doritorii, cari vor trimite la adresa subscrierului secretar, prețul, cum și 20 bani pentru buletinul de expediție și pentru pachetat, 4 bani taxă de înmanare postală, — vor primi articlii comandați cu posibilă grăbire.

Sibiu, 13 Martie n. 1907.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu“.

Pantaleon Lucaș, Vic. Tordășianu, prezident. secretar.

Otrăvirile cu carne dela animalele bolnave.

Dintr-un articol publicat în revista „Veterinarul“ și înălit de d-l medic veterinar D. Mărășescu, reproducem următoarele:

Otrăvirile acestea au fost studiate de cătră Bollinger care a conchis că animalele care au abcese (puroae) în tot corpul (Piemie) și

diferite infecțiuni trecute în sânge (Septicemie), prezintă o carne încărcată de otrăvuri (toxine) violente, care fiind consumată produce accidente mortale. El citează, în sprijinul acestei păreri, adevărate epidemii de îmbolnăvire, produsă prin carne de vacă tăiată imediat după fătare, sau carne de vacă muribundă, ori cărnați preparați cu carne dela vite bolnave.

Afară de Bollinger, alți observatori între cari Ostertag și Schneidemühl citează, cel dintâi 4000 de persoane otrăvite în Germania dela 1880 până la 1900, iar celălalt relatează în ultimii 30 de ani un număr de 5000 bolnavi cu 76 morți.

Deși accidentele de asemenea natură se întâmplă mai adesea ori în cazuri izolate, totuși se citează și cazuri de adevărate epidemii.

Astfel la Kloten într-o sărbătoare din Iunie 1878 la care au luat parte mai mulți cântăreți, 657 din ei au căzut bolnavi, din care 6 au murit, după ce mâncaseră din carnea unui vițel mort sau ucis în stare de agonie și care carne ar fi comunicat proprietății otrăvitoare altor cărnuri și conserve cu care a stat la un loc. De remarcat, însă în această otrăvire, a fost faptul că acele persoane cari au făcut uz de băuturi alcoolice, au fost puțin sau deloc bolnave.

La Griessbeckerze (Bavaria) s'au orrăvit 22 persoane după ce au mâncat din carnea unei vaci ucisă după 14 zile dela fătare și care era atinsă de mamită purulentă.

Se citează apoi epidemia dela Andelfingen unde în timpul unui festival s'au îmbolnăvit 450 de persoane, din cari 10 au murit după ce mâncaseră carne dela o vacă. În epidemia dela Nordhausen întâmplată în Iunie 1876 s'au îmbolnăvit 400 persoane după ce mâncaseră carnea unei vaci atinsă de mai mult timp de o diaree fetidă (puturoasă).

La Middelburg în Olanda s'au îmbolnăvit 349 persoane după ce au mâncat cărnați proaspeți făcuți cu ficat; 6 din bolnavi au murit.

La Morselle în Belgia s'au îmbolnăvit în August 1892 un număr de 80 persoane din care 4 au murit în urma consumării cărnei unor viței atinși de enterită gravă, din care unul tăiat după moarte.

Cât privește despre simptomele otrăvirilor alimentare, ele se manifestă după 6—12 oare dela mâncare și consistă în dureri de cap, turburări gastrice, sete, vomisare, diaree și sincopă. Se mai remarcă fiori, puls mic, delir și convulsii la unii bolnavi.

Mulțumire publică.

Comitetul „Reuniunii femeilor române din comitatul Hunedoarei“ aduce călduroase mulțămite tuturor membrilor sale precum și binevoitoarelor sprijinitoare pentru obiectele țesute sau cusute, donate drept modele pentru atelierul Reuniunii dela Orăștie.

Până azi s'au primit următoarele obiecte: 1) Dela doamna Hortensia Suciuciu n. Penciu din Hațeg: o mănecă de cămașă cu cusături meștere. 2) Dela doamna Olimpia Morar din Dobra: 6 bucăți de ștergere albe din pânză fină. 3) Dela d-na Sofia Gherman n. Fejér din Brad: mustre de țesături. 4) Dela d-șoara Iuliana Șinca din Biscaria: un ștergar cu cusături alese. 5) Dela d-na Laura Radic din Petroșeni: o propoadă țesută cu motive foarte frumoase. 6) Dela doamna Elisabeta Rați din Petroșeni: o propoadă țesută cu motive foarte frumoase. 7) Dela doamna Elena Stanca din Petroșeni: un model de cusături meștere. 8) Dela doamna Aurelia Hosszu n. Petco din Deva: o măsură de model montat cu motive din albumul doamnei Cornescu. 9) Dela d-na Vilma Cerey n. Petco din Deva: o fugătoare țesută. 10) Dela doamna v. Anetta Șerban din Sântuhalm: patru ștergere cu diferite motive alese. 11) Dela doamna Vilma Schus-

ter n. Moldovan din Deva: un model de țesături din lână. 12) Dela doamna Emilia Moldovan n. Herbay din Deva: un model de țesături din lână. 13) Dela țărancă Ana Muntean, econoamă din Biscaria: un fond de perină de 80 ani, 4 culmare vechi de 50—60 ani și-o față de masă cu cusături vechi de 30 ani. 14) Dela d-na Elena Pop Hosszu-Longin din Deva: o măsură țesută din lână. 15) Dela d-na Valentina Dr. Parasca din Hațeg: un ștergar. 16) Dela d-na Leontina Bălaș din Herțegani: o fugătoare. 17) Dela d-na Eufrosina Perian din Săliște: un ștergar cu alesături. 18) Dela d-șoara Silvia Cosma din Crăciunești: un sort țesut. 19) Dela domnul George Moldovan din Herțegani: un ștergar cu alesături. 20) Dela d-na Ella Moldovan din Herțegani: o pânzătură mică. 21) Dela d-na Ermina Irhaș din Herțegani: un model de perdele. 22) Dela d-na Virgilia Onea: un ștergar de părete. 23) Dela d-l Demetriu Cosma din Sibiu: Colecțiunea de țesături albe, un ștergar la icoană, o învălitoare de cap, o cialină, un ohin-deu de culme, fund de perină, o merindeață, 2 chindeie de culme. 24) Dela d-na Dr. Erdelyi din Orăștie: model vechiu de cătrânță. 25) Dela d-na Lucreția Pop din Orminda: o merindeață, un ștergar, acoperitoare de pâne, un șervețel țesut. 26) Dela d-na Eugenia Drăgan din Băița: o măsură pentru cafea.

Dionisiu Ardelean, secretar.

Elena Pop Hosszu-Longin, președintă.

MULTE ȘI DE TOATE.

Mortul înviat.

În apropierea Constantinopolului (Tiagradului, cum i-să mai zice), lângă stațiunea Jedicule, sunt mai multe spitale în care vindecă în oinște pe bolnavii mai săraci ai religiei armenie și grecești. În un astfel de spital a murit un creștin.

L'au pus așa îmbrăcat în coșciug (sicriu, copârșeu) și după ce l'au dus în odaia de morți, punând peste el o copertoare veche, l'au lăsat acolo peste noapte. În spital este și despărțământ pentru nebuni. Printre nebuni era unul tare liniștit, care era lăsat să umble pe afară prin grădina, pe unde vrea. Când fu spre sară veni acasă și nebunul oel liniștit. De bună samă că a greșit odăile, căci în loc să meargă în odaia sa, a mers în odaia cu mortul. Ce i-a trăznit lui prin minte, ce nu, va fi crezut că asta e un străin ce s'a pus în patul lui. Haid' l'a luat pe mort în brațe și l'a pus în un dulap ce era acolo, apoi cu cea mai mare liniște sufletească s'a culcat el însuși în coșciug.

În ziua următoare de dimineața a venit un preot cu 2 băieți ministranți și cu cei cari aveau să ducă pe mort la groapă. Unul dintre băieți a făcut pe ortacul său băgător de samă că mortul s'a schimbat foarte tare la față decum fusese eri dup'amiază, când ei iar' a fost la ecetit lângă coșciugul lui! Preotul l'a certat pentru asta pe băiat. Dar' în minutul acesta mortul și-a ridicat capul și mirat s'a uitat în jur! Toți au fugit ca din gura tunului, numai preotul nu, căci el a căzut jos leșinat de spaimă! Nebunul peste câte-va minute se preumbla liniștit pe afară.

— Unde ai durmit? îl întreabă un medic.

— Aci în casa asta, în o ladă, ca un sicriu.

— Da mortul din ladă unde-i?

— Așa cred că s'a ascuns în dulapul din păretele odăii — zise nebunul.

Medicul și cei ai spitalului s'au crucit de isprava nebunului, au mers în odăe. Au deșteptat pe preotul leșinat și aflând pe mortul în dulap, l'au pus iară în sicriu și l'au îngropat.

(„F. I.“)

Peșitul în Olanda.

În această țară se păstrează și acum un vechiu obicei când flăcăii merg în peșit. Flăcăul olandez nu spune fetei multe cuvinte de dragoste, ci când a pus ochii pe o fată, se duce la părinții ei acasă, pune pe masă înaintea fetii un colac și apoi începe să vorbească cu cei din casă despre vreme, despre vite, despre economie, sămânături și alte nevoi. Din când

în când însă are grije de a arunca ochii la fată ca să vadă dacă ea nu mușcă din colac. Dacă fata mănâncă colacul, e semn că se învoește să se mărite cu flăcăul.

Atunci flăcăul, fără a mai pierde vreme, spune fetei că vooiește s'o ia de nevastă.

Popoarele cari scriu mai mult.

S'a făcut o socoteală de seamă pentru a se ști cari popoare au mai mare corespondență de scrisori. Din acea socoteală rezultă că în anul 1905, Englezii sunt cei cari au scris mai mult, ca la 78 scrisori de locuitor. Americanii din Statele Unite, vin în rândul al doilea, cu o mijlocie de 67 scrisori de locuitor. Apoi vin celelalte țări în ordinea următoare: Noua-Zelandă, cu 66 scrisori de locuitor; Elveția cu 60; Germania cu 58; Danemarca cu 42; Austria cu 38; Argentina cu 37; Luxemburg cu 35; Olanda cu 31; Belgia cu 29; Suedia cu 28.4; Franța cu 26.2; Norvegia cu 20.5 scrisori de locuitor. Celelalte țări, între cari și România, au o corespondență mai mică de 20 scrisori de locuitor.

O casă misterioasă.

Corespondentul din Paris al ziarului „Daily Mail“ a vizitat zilele trecute pe d-l George Knapp din orașul Troyes. Iată impresia obținută:

Casa d-lui Knapp se află situată în strada Pierre Gauthier, strada cea mai liniștită a vechiului oraș Troyes. Am sunat la poartă și îndată o voce misterioasă, care par'că venea din zid mă întreabă: »D-ta ești reprezentantul ziarului »Daily Mail«? Răspunsei că da, deși nu vedeam pe acela-cărui trebuia să-i răspund. Poarta atunci se deschide și intrai înăuntru. Când intrai pe ușa anticamerei, o pereche de perii, puse sub o podeală începu să se miște repede, ștergându-mi perfect getele.

D-l Knapp îmi eși înainte; proprietarul casei este un bărbat de vre-o 40 de ani, înalt, voinic, cu ochii pătrunzători. El mă conduse în odaia sa de culcare.

— Să ne inchipuim, îmi spuse el, că te-ai sculat acum din somn, că vrei să mănânci și că nu vrei să te dai jos din pat.

Ei, am să ordon eu un dejun. Spunând aceste cuvinte apasă pe un boton (nasture) electric.

— Poftim! spune o voce din zid.

— Iosel, — spune d-l Knapp cu vocea lui naturală, fără să strigeși fără să se miște de pe patul unde se așezase — să-mi aduci dejunul.

De odată se văzu o gaură în dreptul mesei de lângă pat și pe gaură întreg dejunul d-lui Knapp, ba și cu cafeaua. Pe o altă tavă se aflau scrisorile sosite în acea dimineață.

De-acolo am trecut cu d-l Knapp într'un salon, unde se mai aflau câți-va prietini ai d-sale. D-l Knapp apasă iar pe un boton electric și apăru din masă, tot serviciul pentru ceai; pahare, zahăr, lapte, pesmeți etc. Serviciul întreg începu să facă încet ocholul mesei, oprindu-se în dreptul flecărilor învitat, care își luă paharul și cele necesare.

După câteva minute, un fel de furtună mare, făcând iar înconjurul mesei, pentru a strânge paharele și lingurițele, apoi totul dispăru ca prin farmec în masă.

Am vizitat apoi bucătăria.

Intr'un colț pe o masă, o maioneză se bătea singură. În cuptor se frigeau fripturile tot singure; când ele erau bine făcute, curentul electric înceta singur.

— Afară de aceasta, mi-a spus d-l Knapp, eu pot să aud tot ce se vorbește la mine în casă în toate odăile, chiar dacă numai s'ar șopti.

Prin electricitate poți să vezi, cum toate lucrurile le-am transformat. În primul rând nu am servitori; evit și cheltuieli și neplăceri.

Am trecut apoi cu toții pe o terasă, unde se afla instalată o mașină electrică specială; un soare electric, un adevărat soare însă, deoarece îndată ce fu pus în acțiune, lumina lui era așa de mare și căldura lui tot așa, încât îndreptat spre stradă, femeile ce treceau din întâmplare și deschideau umbreluțele, spre a se feri de lumina și de căldura lui dogoritoare.

— Cum vezi, cu mijlocul acestui soare artificial, eu pot să fac să crească în grădina mea florile cele mai tropicale, chiar în mijlocul ernei.

D-l Knapp a cheltuit numai vre-o 300 mii lei cu experiențele ce le face. Două luni, de când casa este clădită, ea a fost vizitată de 500 arhitecți și ingineri electrici din întreaga Europa.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor respons. interim.: Victor Braniceanu.

„CĂMPIANA“

Institut de credit și economii, societate pe acțiuni în MOCIU.

I.

Raportul direcțiunii.

Onorată adunare generală!

In legătură cu prezentarea primă a încheierii socotelor institutului nostru „Cămpiana“ din Mociu (Mocs). Vă facem pe scurt următorul raport:

Sa simțit necesitatea de a înființa un institut de bani cu sediul în Mociu — Mocs —, pentru ocrotirea intereselor economice a poporului din acest cerc.

Sa făcut statutele, sau aprobat din partea On. Tribunal sub Nr. 7510/1905 p. Institutul și-a început activitatea în 1-a August 1905 st. n. astfel socotelile sunt încheiate peste o durată de 1 an și 5 luni.

Capitalul social e vărsat pe deplin. Direcțiunea sa îngrijit de isvoare de bani, pentru a servi clientela.

Bilanțul arată progresul nostru frumos.

Contul: perderi și profit arată cumpătul în regie și prospectele în viitor.

Dela început dotăm fondul de rezervă și fondul de binefaceri, conform programului nostru de lucrare.

Conform §-lui 194 din legea comercială, comitetul de supraveghiere cade sub alegere nouă.

Trebuințele de credit a clientelei noastre, ne-a îndemnat la urcarea capitalului acționar până la 100.000 eventual 200.000 cor. Propunerea în cauză va fi așternută adunării generale. In legătură cu aceasta se vor modifica și unii §§-i din statute.

Cu privire la rezultatul operațiilor servesc următoarele:

Capital social.

Dela inactivarea institutului până la 31 Decembrie 1906 s'a vărsat întreg capitalul social de K 50.000

Depuneri spre fructificare.

Dela inactivarea institutului până la finea an. 1906 s'a depus K 124951.85

Cu finea an. 1906 sau capitalizat interese „ 2270.21

Total K 127222.06

Din acestea sa ridicat „ 18559.40

Starea cu 31/XII 1906 a rămas K 108662.66

Escomtul.

Dela inactivarea institutului sau escomptat, până la finea anului 1906 cambii în valoare K 499488.21

Din acestea sau rescumpărat „ 245968.02

Și a rămas la finea anului 1906 starea portofoliului de K 253520.19

Imprumuturi pe obligațiuni cu cavenți și hipotecare.

Dela inactivarea institutului până la finea an. 1906 sa acordat imprumuturi K 99361

Din acestea sa replătit „ 9991

Și a rămas la finea an. 1906 K 89370

Din cari: sunt imprumuturi pe oblig. cu cavenți. K 23890

Și imprumuturi hipotecare „ 65480

Reescompt.

Dela inactivare până la finea an. 1906 sau reescomptat cambii cu valoare de K 326003

Din acestea sau rescumpărat cambii în val. „ 155621

Starea reescomptului la finea an. 1906 a fost K 170382

Circulațiunea cassei.

Totalul intratelor a fost de K 831809.80

Totalul eșitelor de „ 831348.86

Numărar în cassă la 31/XII 1906 au rămas K 461.24

Ear circulațiunea cassei a fost în anul de gestiune es-

pirat K 1663158.36

Activele institutului au fost la finea an. 1906 „ 346044.17

Ear passivele institutului au fost „ 387892.60

Substrăgând din venitul brut de „ 25794.15

Totalul speselor de „ 17642.58

Rezultă profitul net de K 8151.57

Iufine vă facem următoarele propuneri:

1. Adunarea generală să ia la cunoștință și să aproabe raportul pe anul 1906 al direcțiunii și al comitetului de reviziune și să le dea absolutul.

2. Să stabilească, respective să aproabe bilanțul anului 1906.

3. Să decidă referitor la împărțirea profitului curat; anume conform §-lui 54 din statut să împartă din profitul curat de cor. 8151.57.

a) Acționarilor 5% dividendă după capit. K 2500.—

b) Fondului general de rezervă „ 5000.—

c) Fondului de binefaceri „ 500.—

d) La dispoziția direcțiunii „ 151.57

4. Să stabilească competențele direcțiunii și a comitetului de reviziune pe 5 anii (1907—1911).

5. Să aleagă membrii comitetului de reviziune pe 3 ani (1907—1909) §-i 194 din legea comercială.

6. Să decidă în cauza urcării capitalului acționar și în legătură modificarea potrivită a unor §§-i.

7. Să se resoalve toate punctele din ordinea de de zi.

Din ședința direcțiunii ținută la 11 Martie 1907.

Ioan Dan,
dir. executiv.

II.

Raportul comitetului de supraveghiere. cătră adunarea generală.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat atât bilanțul cât și contul: profit și perderi al institutului de credit și economii „Cămpiana“ încheiate cu 31 Decembrie 1906 și am aflat toate pozițiunile în deplină consonanță, cu registrele purtate în toată regula.

Ne luăm deci voiă a vă ruga, ca să binevoiți a aproba computurile anuale pro 1906 și a da direcțiunii și comitetului de supraveghiere absolutul pe anul de gestiune espiat.

Cu proiectul direcțiunii în privința distribuirei profitului curat suntem de acord.

Mociu, la 18 Martie 1907.

Ioan Leoca m. p., Valeriu Russu m. p., președ.

Vasile Hopârtean m. p., N. Căciulă m. p.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „CĂMPIANA“, societate acționară în Mociu — Mocs conform §-lui 19 s. c. l. din statute se învită la

I-a adunare generală ordinară, ce să va ținea în Mociu — Mocs — la 30 Martie n. 1907 la 10 oare a. m. în localul institutului.

Ordinea de zi:

1. Raportul direcțiunii și al comitetului de reviziune pe anul 1906.

2. Aprobarea bilanțului și darea absolutului pro 1906.

3. Decidere asupra întrebunțării profitului curat.

4. Stabilirea plății membrilor direcțiunii și a comitetului de supraveghiere; a marcelor de prezență și a speselor de călătorie pe 5 ani (§§-i 40 și 45).

5. Esmiterea alor doi acționari pentru verificarea procesului verbal.

6. Alegerea comitetului de reviziune.

7. Decisiune asupra propunerii direcțiunii referitor la urcarea capitalului social.

8. Eventuale propuneri statutare.

Domnii acționari, cari voesc a participa în persoană sau prin plenipotențiați sunt rugați ași depune acțiunile până la 30 Martie n. 10 oare a. m. la cassa institutului, eventual la institutele: „Economul“ în Cluj, „Coroana“ și „Bistrițiana“ în Bistrița, „Cassa de păstrare“ în Săliște, „Mureșana“ în Regim, până la 25 Martie n. a. c. (§. 21 din statute).

Mociu, la 11 Martie 1907.

Direcțiunea.

III.

Contul Bilanț.

ACTIVE :	Cor.	fil.	PASIVE :	Cor.	fil.
Cassa în numărar	461	24	Capital social	50000	—
Imprumuturi pe cambii 253520.19			Depuneri spre fructificare	108662	66
Imprumuturi hipotecare . 65480.—			Reescompt	170382	—
Imprumuturi pe oblig. cu cavenți . . 23890.—	342890	19	Interese transitorii anticipative pro 1907	8490	83
Mobilier 684.40			Diverse conturi creditoare	357	11
după amortizare de 10% 68.44	615	96	Profit curat	8151	57
Interese de reesc. anticipative 2062.70					
Interese transit. restante 14.08					
	346044	17		346044	17

Contul Profit și Perderi.

SPESE :	Cor.	fil.	VENITE :	Cor.	fil.
Spese:			Venite:		
Interese pentru depuneri spre fructificare . . 3959.06			Interese dela imprumuturi cambiale . 13245.75		
pentru reesc. pentru contul-curent . . . 1141.31	11214	15	dela imprumuturi cu cavenți și hip. 5540.04	18785	79
Spese:			Provisiuni	7008	36
Remunerațiuni 2860.—					
Diverse spese 2011.02	4871	02			
Dări:					
directă 855.62					
10% după int. la depuneri 395.90	1251	52			
Amortizare:					
din speșele de fondare . . . 237.45					
din mobiliar 68.54	305	89			
Profit curat 8151.57					
	25794	15		15794	15

Mociu, la 31 Decembrie 1906.

DIRECȚIUNEA :

Ioan Moldovan m. p., Dr. Gavril Tripon m. p., Andreiu Voda m. p., președinte.

Nicolau Vuleu m. p., Ioan Dan m. p., Pentru comptabilitate : Simeon Ciuca m. p., dir. executiv.

Ieronim Borza m. p.

Subsemnatul comitet de reviziune am examinat Conturile prezente și le-am aflat în deplină ordine.

Ioan Leoca m. p., Valeriu Russu m. p., Hopârtean Vasul m. p., N. Căciulă m. p.

Să capetă pretutindenii

Cremă de dinți indispensabilă conservă dinți curați, albi și sănătoși.

AVIS!

Asociațiunea de pășunți din Poiană arândează pășunatul de primăvară Duminecă în 7 Aprilie st. n. la 2 oare după prânz în Casa Sfatului din Cristian.

(2777,1-1)

Anunț.

Subscribul aduce la cunoștința On. public, cu deosebire Onor. Comercianți, că **a sosit acuma** o partidă de mărfuri proaspete:

- Icre roșii** moi de Orap.
- Icre roșii** tescuite.
- Masline** trile și de volo.
- Smochine** legături.
- Roșcove.**
- Stafide** roșii Sultanine.
- Pește sărat** de tot-felul cu preț moderat.
- Vânzarea en gros și detail.**

IOAN BIDU,
Strada Castelului Nr. 40.
Brașov.

2771,2-3.

De vânzare

Casa și grădina — Șirul Cetățului Nr. 3 (Schlossbergzeile) este de vânzare în total sau parțial, cu condiții favorabile. — Informații se pot lua în cancelaria advocațională a d-lui *Dr. Wilhelm Theil*, Brașov, Strada Porții Nr. 58 sau la proprietarul *Dr. Julius Orendi*, secretarul Universității săsești, Sibiu, Grosser Ring 15.

(2605,7-20.)

Mare asortiment de stofe indigene și din străinătate!

P. T.

Îmi iau voia a aduce la cunoștința On. public din oraș și împrejurime că am deschis un

Deposit de postavuri

în legătură cu un modern

Atelier de croitorie

în Piața din loc, Strada Vămii Nr. 21.

Cu stofe de modă indigene, precum și cu stofe veritabile englezești, scoțiene și franțuzești sunt bogat asortat, încât pot corăspunde tuturor dorințelor.

Atelierul meu de croitorie stă sub conducerea unui specialist în croit; care a lucrat în capitalele principale, așa că iau garanția deplină pentru ireproșabilă croitură.

Apelând la sprijinul întreprinderii mele, asigur serviciul cel mai culant și prompt

Cu toată stima

JOSIF LISCHKA.

Giletce de fantasie englezești și franțuzești.

Prețuri ieftine și serviciu prompt.

Noutăți în stofe de costume și pardesiuri.

AVIS!

De vânzare **Viță de vie** foarte frumoasă altoită în viță americană cu rădăcină după cel mai excelent metod, altoire lemneasă și anume din muscateler 2000 bucăți, din fetesti [leányka] 2800 bucăți, din Rising

italian [Welschrling] 2000 bucăți, din Som [Smieger] 1000 bucăți și din moi albi 1800 bucăți.

Comandele să se trimită la adresa **GEORGE ȘERBAN**, paroch gr.-cat. în Smig (Somogyom) u. p. Medgyes. (2753,4-4)

Imprumut hipotecar.

dela **cassa de păstrare generală din Sibiu.**
(Allgemeine Sparkassa.)

Cassa generală de păstrare din Sibiu acordă imprumuturi hipotecare pe lângă replătire de anulați de 1/2 an (capital și interese laolaltă) cu următoarele condițiuni:

- A. 5 1/4 % interese** la imprumutul minimal de 20.000 coroane:
 - a) la replătirea în 41 ani în 82 rate de 1/2 an cu K. 29.60 pentru fie-care 1000 coroane,
 - b) la replătirea în 35 ani în 70 rate de 1/2 an cu K. 31.08 pentru fie-care 1000 coroane.
- B. 5 1/2 % interese** la imprumutul minimal de 10.000 coroane:
 - a) la replătirea în 44 1/2 ani în 89 rate de 1/2 an cu K. 30.01 pentru fie-care 1000 coroane,
 - b) la replătirea în 27 1/2 ani în 55 rate de 1/2 an cu K. 35.07 pentru fie-care 1000 coroane.
- C. 5 3/4 % interese** la imprumutul minimal de 3000 coroane:
 - a) la replătirea în 40 ani în 80 rate de 1/2 an cu K. 31.84 pentru fie-care 1000 coroane.
 - b) la replătirea în 25 ani în 50 rate de 1/2 an cu K. 37.47 pentru fie-care 1000 coroane,
 - c) la replătirea în 10 ani în 20 rate de 1/2 an cu K. 65.05 pentru fie-care 1000 coroane.
- D. 6 % interese** la imprumutul minimal de 1000 coroane:
 - a) la replătirea în 32 ani în 64 rate de 1/2 an cu K. 34.98 pentru fie-care 1000 coroane,
 - b) la replătirea în 23 ani în 46 rate de 1/2 an cu K. 39.81 pentru fie-care 1000 coroane,
 - c) la replătirea în 18 ani în 36 rate de 1/2 an cu K. 45.05 pentru fie-care 1000 coroane,
 - d) la replătirea în 15 ani în 30 rate de 1/2 an cu K. 50.09 pentru fie-care 1000 coroane.

Imprumuturile se plătesc — afară de subtragero de 1% proviziune odată pentru totdeauna — în suma întreagă.

Rugări pentru imprumuturi mijlocește **Agentura Principală a Băncii Gen. M. de Asigurare „Transilvania“** în Brașov Strada Mihael Weiss nr. 24.

6-12.2801.

Institut indigen!

Banca de asigurare

„TRANSILVANIA“

SIBIU, Strada Cîsnădiei nr. 5.

Fondată la 1866.

Edificiile proprii.

Primește în condițiuni favorabile:

- asigurări contra focului și exploziunilor,
- asigurări de viață și de rente viagere,
- asigurări contra furtului prin spargere,
- asigurări de accidente și de sticlă.

Valori asigurate 105 milioane corone.

Despăgubiri prestate 7 milioane corone.

Fonduri de rezervă și garanție 2 milioane corone.

Informațiuni dela Direcțiune în Sibiu și prin agenturile principale din Arad, Bistrița, Brașov, Cluj, cum și prin subagenții din toate comunele mai mari.

Cruce seu stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta.

Nu e mijloc secret.

Vindecă și inviorează.

pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a acest aparat vindecă bo-

se da imprejurării, că le vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra: durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, țîlturi de ureche, bătăle de inimă, sgăriuri de inimă, asemă, anțul greu, sgăriuri de stomac, lipsa poftei de mîncare, recoală la mîni și la picioare, reasmă, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bôle, cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — In cancelaria mea se află atestate încurse din toate părțile lumii, cari prefusec cu multămire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate Acel pacient. care în decurs de 45 zile nu se va vindeca, i-se retrimite banii. Unde orice încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu.

Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis s'ese confundu cu aparatul „Volta“, de ore-cc „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaris a fost oficios oprit, fiind nefolositor. pe când aparatul meu e în genere cunoscut apreciat și cerocet. Deja iestinatatea crucii male electro-magnetice o recomandă indeosebi

Prețul aparatului mare e 6 cor. Pretul aparatului mic e 4 cor. folosibil la morburii, cari nu sunt mai vechi de 15 ani. folosibil la copii și femei de constituție forte slabă.

Expediție din centru și locul de vîndare pentru țersă i străinătate etc.

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V, Strada VADÁSZ 42 A./E. colțul strada Kálmán.